

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

DreamMakers – DreamBreakers

Ονειροπλάστες-Ονειροθραύστες

Η πρώτη και εισαγωγική ενότητα του εκπαιδευτικού υλικού *DreamMakers-DreamBreakers* δίνει σημαντικές πληροφορίες στους μαθητές και τους γονείς για τη δομή του προγράμματος, καθώς και για αρκετά άλλα σημαντικά θέματα που είναι απαραίτητα για την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Πρώτα παρουσιάζεται ο σχεδιασμός για την επίτευξη των στόχων, έτσι οι μαθητές μαθαίνουν να επιλέγουν κατάλληλους στόχους και να εντοπίζουν τα εμπόδια που παρεμβάλλονται προς την επίτευξη των στόχων αυτών. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η σχέση και η αλληλεπίδραση μεταξύ ελευθερίας και ευθύνης σε ό,τι αφορά την απόκτηση και ανάπτυξη καλών συνηθειών στη ζωή. Τέλος, με σκοπό να διευκολυνθεί η εκπαιδευτική διαδικασία και για να διδαχθεί στους μαθητές η σημασία των επικοινωνιακών σχέσεων, έχει συμπεριληφθεί ένα μέρος που ασχολείται με τα χαρακτηριστικά μιας επικοινωνιακής και υποστηρικτικής μαθησιακής κοινότητας (στην προκειμένη περίπτωση της κοινότητας της τάξης με τη στενή έννοια, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας).

Οι μαθητές μαθαίνουν να χρησιμοποιούν τα τετράδια και τα προσωπικά τους ημερολόγια για να γράφουν πληροφορίες του μαθήματος, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόσουν τις πληροφορίες αυτές. Εξασκούνται στη δυναμική των μικρών ομάδων και αναπτύσσουν 10 κανόνες εργασίας μέσα σε αυτές τις ομάδες, για το υπόλοιπο του προγράμματος. Σε αυτήν την ενότητα, παρουσιάζεται στους μαθητές και η μυθοπλασία του προγράμματος: Πρόκειται για ένα σενάριο σε συνέχειες, με ήρωες τρεις μαθητές εφηβικής ηλικίας, την καθηγήτριά τους, ένα μυστηριώδες κουτί και ένα σύνολο επιστολών, γραμμένων από τις γιαγιάδες των παιδιών, πολύ καιρό πριν. Στις επιστολές αυτές, οι γιαγιάδες χρησιμοποιούν τα βιώματα της δικής τους ζωής, για να μεταφέρουν γλαφυρά τις συμβουλές που έχουν να δώσουν στα εγγόνια τους.

Το μέρος με τίτλο «ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΟΝΕΑ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ» ενημερώνει τους γονείς για το θέμα και τη δομή του προγράμματος, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξουν όχι μόνο τους εφήβους τους, αλλά και τον διδάσκοντα στο σπίτι.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Στο ταξίδι μας προς την ελευθερία, υπάρχουν πολλά σημαντικά ορόσημα, κάποια σημεία-κλειδιά που σηματοδοτούν κάθε νέο πέρασμα. Οι αποφάσεις που θα πάρουμε σε αυτά τα σημεία, είναι καθοριστικές για την επίτευξη, ή όχι, των στόχων μας στη ζωή. Κάποιες μη συνετές αποφάσεις, μπορεί να είναι επιζήμιες.

ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν:

1. Να εντοπίσουν κάποια ορόσημα- σημαντικά περάσματα που μπορεί να συναντήσουν κατά τη διάρκεια της πορείας τους προς την ελευθερία.
2. Να εντοπίσουν τυχόν εμπόδια που μπορεί να βρεθούν μπροστά τους.
3. Να αναφέρουν τα σημαντικά στοιχεία, των οποίων η ύπαρξη (ξεκάθαροι στόχοι, στοιχεία του χαρακτήρα κτλ) ή η συμμετοχή (συγκεκριμένοι άνθρωποι) είναι απαραίτητη, ώστε να περάσουν με επιτυχία τα περάσματα αυτά.

ΚΥΡΙΟΙ ΟΡΟΙ

Σημαντικά Ορόσημα Σημεία-κλειδιά που σηματοδοτούν κάθε νέο πέρασμα, κάποια μετάβαση στη ζωή μας.

Ελευθερία: κατάσταση κατά την οποία ένα άτομο δεν τελεί υπό τον έλεγχο κάποιου προσώπου ή εξουσίας. Ικανότητα σκέψης και δράσης χωρίς εξαναγκασμό ή αυθαίρετο περιορισμό (ορισμός λεξικού). Ένα πιο λεπτομερή περιγραφικό ορισμό θα συναντήσουμε στις Ενότητες 2 και 3 του εκπαιδευτικού μας υλικού.

Κοινότητα: ομάδα ανθρώπων που ασπάζονται ένα σύνολο κοινών προσωπικών αξιών και επικοινωνούν συχνά μεταξύ τους, ισχυροποιώντας τις αξίες αυτές, καθώς και τις αμοιβαίες δεσμεύσεις τους.

ΥΛΙΚΟ/ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

- Κατανομή χρόνου μαθήματος:** Στην αρχή της κάθε μαθησιακής δραστηριότητας, δίνεται στην αριστερή στήλη η εκτιμώμενη χρονική διάρκεια της, ακριβώς κάτω από τον τίτλο της. Στο τέλος της κάθε δραστηριότητας, εκτιμάται ο συνολικός χρόνος που πέρασε από την αρχή της συνεδρίας ως εξής:

= 10 λεπτά

- Το Κουτί:** Ιδανικά ένα παλιό ξύλινο κουτί, ή ένα κασελάκι. Το μέγεθος μπορεί να ποικίλλει, αλλά πρέπει να είναι περίπου 30 εκ. x 30 εκ. x 30 εκ.
- Μέσα στο Κουτί:** Επιστολή γιαγιάδων.
 - Κομμάτια χαρτί ή κάρτες – ένα/μία για κάθε εμπόδιο που εντοπίζεται.
 - Ένα πανί, αρκετά μεγάλο ώστε να καλύπτει τα μάτια.
 - Ένα μικρό υφασμάτινο πουγκί.
 - Ένα καπάκι από μπουκάλι (κατά προτίμηση να φαίνεται ότι προέρχεται από αλκοολούχο ποτό).
 - Μια ετικέτα από κάποιο ένδυμα (κατά προτίμηση από μια γνωστή μάρκα).
 - Ένα απόκομμα εισιτηρίου από ταινία ή από συναυλία ποπ μουσικής.
- Αρκετά εμπόδια (π.χ. καρέκλες) που να μπορούν να μετακινηθούν ή να αναδιαταχθούν. Σαν εμπόδια μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν μαθητές που θα κουλουριαστούν κάτω στο δάπεδο.
- Ο κάθε μαθητής θα χρειαστεί στα μαθήματα ένα τετράδιο και ένα ημερολόγιο. Καλό είναι να έχετε μαζί σας ένα δείγμα από το καθένα για να τα δείξετε στους μαθητές.

Σημείωση: Στο παρόν μάθημα περιλαμβάνονται τρεις εναλλακτικές επιλογές μαθησιακών δραστηριοτήτων. Το πιθανότερο είναι ότι θα έχετε χρόνο να κάνετε μόνο μία από τις τρεις με την τάξη σας. Οι δύο εναλλακτικές επιλογές είναι δύο εκδοχές της «Διαδρομής με εμπόδια». Η τρίτη εναλλακτική επιλογή είναι ένα λιγότερο δραστήριο «Παιχνίδι εμποδίων ζωής». Διαβάστε προσεκτικά όλες τις εναλλακτικές επιλογές και επιλέξτε εκείνη που ταιριάζει καλύτερα στην αίθουσα, τους μαθητές και το χρονοδιάγραμμά σας. Σημειωτέον ότι στα περισσότερα μαθήματα του εκπαιδευτικού υλικού, δεν υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές.

- Η εναλλακτική Α είναι πιο απλή οργανωτικά, απαιτεί λιγότερο χώρο και λιγότερο χρόνο μαθήματος (45 λεπτά συνολικά).
- Η εναλλακτική Β είναι πιο περίπλοκη, πιο ανταγωνιστική, περιλαμβάνει την ενεργή συμμετοχή περισσότερων μαθητών, αλλά προϋποθέτει μια μεγαλύτερη αίθουσα και περισσότερο χρόνο για την ανάπτυξη της δραστηριότητας (55 λεπτά συνολικά).
- Η εναλλακτική Γ είναι μια μαθησιακή δραστηριότητα την οποία οι μαθητές ολοκληρώνουν από τα θρανία τους (45 λεπτά συνολικά).

ΜΑΘΗΜΑ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1 ΛΕΠΤΟ ΠΕΡΙΠΟΥ

Αυτό το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα ονομάζεται «DreamMakers-DreamBreakers» (Ονειροπλάστες-Ονειροθραύστες). Μπορεί να σας φανεί πολύ διαφορετικό από όλα τα άλλα που παρακολουθήσατε μέχρι τώρα στο σχολείο. Σε αυτό το πρόγραμμα θα έχετε την ευκαιρία να διερευνήσετε τις ελπίδες και τα όνειρά σας. Θα ασχοληθούμε με τους ονειροπλάστες, τα πράγματα δηλαδή που θα σας βοηθήσουν να κάνετε τα όνειρά σας πραγματικότητα, αλλά και με τους ονειροθραύστες, τα πράγματα δηλαδή που θα μπορούσαν να σας εμποδίσουν να πραγματοποιήσετε τα όνειρά σας.

Ένα πολύ ξεχωριστό στοιχείο αυτού του προγράμματος είναι ότι στα μαθήματά μας θα διαβάζουμε και μια ιστορία. Η ιστορία έχει να κάνει με τρία νέα παιδιά: τον Δημήτρη, την Αναστασία και τον Αλέξανδρο, καθώς και με μια σειρά από εκπλήξεις που οι γιαγιάδες των τριών νέων είχαν σχεδιάσει, πριν από καιρό, για εκείνα. Η ιστορία ξεκινά με ένα παλιό μυστηριώδες κουτί. Ας ακούσουμε προσεκτικά την αρχή της.

ΙΣΤΟΡΙΑ

4 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[Διαβάστε την ιστορία που ακολουθεί:]

«Καθίστε, παρακαλώ!». Ένα παλιό κουτί βρισκόταν πάνω στο τραπέζι μπροστά στην καθηγήτρια, η οποία ακουμπούσε με την παλάμη της το πάνω μέρος του κουτιού, καθώς κοίταζε τους τρεις μαθητές που κάθονταν απέναντί της. Κανένας τους δεν φαινόταν ιδιαίτερα ευχαριστημένος που βρισκόταν εκεί, μιας και προσκλήθηκε στο σχολείο την τελευταία μέρα των καλοκαιρινών διακοπών. Ίσως η καθηγήτρια θα έπρεπε να περίμενε μία μέρα ακόμη και να τους ζητούσε να μείνουν στο σχολείο μετά το μάθημα την νέα χρονιάς, αντί να διακόψει τις διακοπές τους!

«Σας ευχαριστώ που ήρθατε» συνέχισε η καθηγήτρια. «Ονομάζομαι Έλλη Αλεξίου, και, όπως ίσως ήδη μάθατε, θα είμαι μία από τις καθηγήτριές σας για τη φετινή χρονιά. Πριν από λίγες εβδομάδες έφτασε στα χέρια μου κάτι που αφορά και τους τρεις σας. Είναι κάτι που κι εγώ πρώτη φορά συναντώ και δεν είμαι σίγουρη τι ακριβώς θα πρέπει να κάνουμε».

Οι τρεις νέοι κοιτάχτηκαν αλλά δεν μίλησαν. Η σιωπή, εξάλλου, είναι συνήθως η πιο ασφαλής στρατηγική όταν έρχεται κάποιος αντιμέτωπος με το άγνωστο.

«Ίσως είναι καλύτερα να σας διαβάσω απλώς μια συνοδευτική επιστολή – είναι αρκετά κατατοπιστική». Πήρε λουπόν στα χέρια της ένα παλιό, διπλωμένο φύλλο χαρτί και διάβασε το παρακάτω κείμενο:

Αγαπημένοι μας Δημήτρι, Αναστασία και Αλέξανδρε,

Η ζωή μας είχε ξεκινήσει τόσο εύκολα και όμορφα, που πιστέψαμε ότι θα αποτελούσαμε την εξαίρεση στον κανόνα: Θα πραγματοποιούσαμε τα όνειρά μας και κανείς δεν θα έμπαινε εμπόδιο στο «έξισον αυτοί καλά και εμείς καλύτερα», το αίσιο τέλος στο οποίο ήμασταν σίγουρες ότι θα καταλήγαμε. Αχ, πόσο άμυαλες ήμασταν τότε!

Είμαστε φίλες όλη μας τη ζωή. Πηγαίναμε μαζί στο σχολείο, είχαμε τους ίδιους μπελάδες, παντρευτήκαμε με δύο χρόνια διαφορά και μία από την άλλη και ζήσαμε και μία τα παιδιά της άλλης σε όλα τα στάδια της ζωής τους.

Αντιμετωπίσαμε δυσκολίες και απογοητεύσεις ότι ζωή αλλά καταφέραμε να παραμείνουμε φίλες μέσα σε όλα αυτά Πράγματι, ήμασταν οι πρώτες που καρλωσόριαν τον καθέναν από εσάς, όταν ήρθατε στον κόσμο. Είμαστε οι γιαγιάδες σας.

Τη μέρα που γεννήθηκες, Δημήτρι, ήταν τότε που η γιαγιά σου η Ελένη σκέφτηκε πρώτη έναν τρόπο ώστε να διαπεράσει τα όρια του χώρου και του χρόνου. Την ίδια κιόλας νύχτα αρχίσαμε να πειραματιζόμαστε. Οι πρώτες μας προσπάθειες ήταν βέβαια αδέξιες και ατυχείς στον σχεδιασμό τους.

Αναστασία, να θεωρείς τον εαυτό σου τυχερό που η γιαγιά σου, η Σοφία, εγκατέλειψε - προτού να είναι πολύ αργά- την ιδέα να εμπλέξει τι... μαφία στο σχέδιο μας! Παρόλα αυτά, χρειαζόμασταν το πανούργο μυαλό της, για να ξεπεράσουμε τα μεγαλύτερα εμπόδιά μας - εσάς τους τρεις, δηλαδή!

Αλέξανδρε, η γιαγιά σου η Χριστίνα ήταν εκείνη που μας έπεισε τελικά ότι, ο καλύτερος τρόπος να δράσουμε, ήταν μυστικά. Να γιατί κανείς σας δεν έχει την παραμικρή ιδέα τι περιέχει το κουτί που βρίσκεται τώρα μπροστά σας.

Τι ωραίες στιγμές που περάσαμε και πόσες φορές δακρύσαμε από συγκίνηση! Δεν είχαμε βέβαια ιδέα πόσο θα μας κόστιζε το εγχείρημά μας αυτό! Το να μεταφερθεί πέρα από τον παρόντα τόπο και χρόνο έχει ένα οδυνηρό τίμημα και δεν είναι ούτε για δειλούς, ούτε για εκείνους που πληγώνονται εύκολα. Υπήρξαν πολλές φορές που κάποια από εμάς σκέφτηκε να παρατήσει την αποστολή μας, αλλά πάντοτε οι άλλες δύο την καθισούχαζαν την ενθάρρυναν. Αυτό που μας κρατούσε, ήταν η σκέψη ότι αυτό που κάναμε ήταν κάτι πολύ σημαντικό για εσάς, τα αγαπημένα μας εγγόνια.

Φυσικά, τώρα πια δεν είστε μικρά παιδιά. Αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος που η καθηγήτρια σας σας κάλεσε αυτήν τη συγκεκριμένη μέρα στο γραφείο της. Στην αρχή, σκεπτόμασταν να περιμένουμε, ώσπου να μεγαλώσετε περισσότερο. Όμως, όσο θα το καθυστερούσαμε, η τελευταία φάση του μυστικού μας εγχειρήματος θα έβαζε τον καθέναν από εσάς σε περισσότερους κινδύνους και μπροστά σε περισσότερα εμπόδια, δίνοντάς σας λιγότερο χρόνο για να μάθετε πώς να τα υπερβαίνετε.

Έχετε ακούσει ποτέ για τα σημαντικά ορόσημα που σηματοδοτούν τη μετάβασή μας σε κάτι καινούριο; Είναι κάτι τόσο παλιό, όσο και ο ίδιος ο χρόνος. Ένα παράδειγμα είναι η καθοριστική

εκείνη ημέρα που ένα αγόρι γίνεται άνδρας και ένα κορίτσι γίνεται γυναίκα. Υπάρχουν ψυχές στην Αφρική που ταυτίζουν την ενηλικίωση ενός αγοριού με την ημέρα που σκοτιώνει με ένα δόρυ το πρώτο του λιοντάρι. Ακούγεται βάρβαρο, έτσι δεν είναι; Για να μην πούμε επικίνδυνο, ίσως και ανόητο. Φυσικά, υπάρχουν και άλλα τέτοια ορόσημα. Κάποια είναι αρκετά ακίνδυνα. Κάποια άλλα όμως, μπορεί να αποβούν μοιραία... Εμείς οι τρεις το ξέρουμε καλά αυτό! Έχουμε ακόμη τα τραύματα- ψυχικά και μη- από τότε που, ανόητα, πήραμε μέρος σε περάσματα που δεν επιλέξαμε με σύνεση.

Η καθηγήτριά σας γνωρίζει τι βρίσκεται μέσα στο κουτί. Το ότι σας κάλεσε σήμερα εδώ δείχνει ότι πιστεύει πως πράξαμε σοφά, και για το καλό σας, και ότι είναι έτοιμη να αφοσιωθεί στην πραγματοποίηση αυτού του σχεδίου.

Έφτασε λοιπόν η ώρα να επιλέξετε: Να πείτε «ναι» στο μυστήριο, να ανοίξετε το κουτί και να ανακαλύψετε για ποιο λόγο ήμασταν πρόθυμες να ανοίξουμε τις καρδιές μας και να μιλήσουμε για εμπειρίες θαυμαστές, αλλά και για εμπειρίες επίπονες που περάσαμε, ώστε να σας βοηθήσουμε στις δικές σας αναζητήσεις· ή να πείτε, απλά, «όχι»...

Με πολλή αγάπη

Οι γιαγιάδες σας

Η καθηγήτρια δίπλωσε το γράμμα και το έβαλε πάλι μέσα στο κουτί τόσο γρήγορα, που κανείς από τους μαθητές δεν είχε το χρόνο να ρίξει μέσα, έστω και μια κλεφτή ματιά. Ήταν σαν να είχαν έρθει τα Χριστούγεννα, αλλά με ένα εντελώς ασυνήθιστο δώρο από τις γιαγιάδες τους, τυλιγμένο μέσα σε ένα χρωματιστό πέπλο μυστηρίου και δεμένο με μια κορδέλα υποσχέσεων. Ωστόσο, η κατοχή αυτού του δώρου ήταν ένας δρόμος διπλής κατεύθυνσης: είτε το ανοίγεις και βρίσκεις το μυστήριο· είτε το ανοίγεις και σε βρίσκει αυτό.

= 5 Λεπτά

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ 5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[Παρουσιάστε με θεαματικό τρόπο το μυστηριώδες κουτί, για να εντείνετε την αγωνία. Περιεργαστείτε το περιεχόμενο, φροντίζοντας να μην αφήσετε τους μαθητές σας να κρυφοκοιτάξουν μέσα στο κουτί. Έπειτα ρωτήστε αν κάποιος μέσα στην τάξη έχει την περιέργεια να μάθει τι έχει μέσα. Μην ενδώσετε πολύ γρήγορα. Παιξτε τα δάχτυλά σας πάνω στο κουτί, ρίξτε ίσως μια δεύτερη ματιά και ανακινήστε προσεκτικά τα πράγματα. Ενώ κοιτάτε το κουτί, πείτε κάτι όπως:]

Χμ, ζόρικα τα πράγματα. Ωχ!

[Βγάλτε το χέρι σας από το κουτί και βάλτε το δάχτυλο στο στόμα σαν κάτι να σας δάγκωσε.]

Μπορεί να είναι επικίνδυνο! Είστε σίγουροι πως θέλετε να

μάθετε τι έχει μέσα;

[Επειτα βγάλτε από το κουτί ένα μικρό υφασμάτινο πουγκί δεμένο με κλωστή. Πετάξτε το πουγκί σε ένα μαθητή και ζητήστε του να το ανοίξει. Καθώς το ανοίγει, πείτε στους υπόλοιπους μαθητές να καθίσουν κοντά ο ένας στον άλλον. Το πουγκί περιέχει τρία αντικείμενα: ένα καπάκι (κατά προτίμηση με το σήμα κάποιου αλκοολούχου ποτού), μια ετικέτα από ένδυμα (κατά προτίμηση γνωστής μάρκας) και ένα απόκομμα εισιτηρίου από ταινία ή από συναυλία ποπ μουσικής.

[Ρωτήστε:] Τι νομίζετε πως σημαίνουν αυτά τα πράγματα;

[Αφήστε τους μαθητές να συνεισφέρουν με όσες ιδέες και προτάσεις θέλουν. Ίσως κάποιος αναφέρει ότι σηματοδοτούν κάτι καινούριο στη ζωή μας, κάποια 'τελετή μετάβασης' (δηλ., το να πιούμε πρώτη φορά αλκοολούχο ποτό, το να φορέσουμε το ρούχο των ονείρων μας, το να πάμε σε μια ποπ συναυλία). Αν δεν το αναφέρει κανείς, πείτε το εσείς και ζητήστε από τους μαθητές να σκεφτούν κάποια άλλα πράγματα που οι ίδιοι συσχετίζουν με την ενηλικίωση ή την ανεξαρτησία.]

Πολλοί νομίζουν ότι η ενήλικη ζωή συνδέεται με το σεξ, τις ουσίες ή το αλκοόλ, αλλά και με συγκεκριμένο είδος ρούχων ή με την ενασχόληση με οτιδήποτε προβάλλουν στερεοτυπικά -τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή η ομάδα των συνομήλικων- ως τον σύγχρονο τρόπο για να αποδείξει κανείς πως είναι άνδρας ή γυναίκα ή πως είναι πραγματικά ανεξάρτητος. Αυτή η λίστα μπορεί να περιλαμβάνει την αποφοίτηση, τον γάμο, τη γέννηση ενός παιδιού, τη επαγγελματική καταξίωση, την απόκτηση ενός σπιτιού, τα ταξίδια, τη στρατιωτική θητεία, κ.ο.κ. Τα στοιχεία της λίστας μπορεί να είναι θετικά ή αρνητικά.

[Καταγράψτε στον πίνακα τις ιδέες των μαθητών σχετικά με τις εκδηλώσεις της ενηλικίωσης. Κατατάξτε τις σε δύο στήλες, μία θετική και μία αρνητική].

 = 10 λεπτά

**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΛΙΣΤΑΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΞΗ**
10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Στην ενότητα που ξεκινάμε σήμερα, θα εξερευνήσουμε τα σημαντικά ορόσημα στη ζωή μας, τα σημεία-κλειδιά που σηματοδοτούν κάθε νέο πέρασμα, κάποια μετάβαση στη ζωή μας, και πώς αυτά μπορούν είτε να μας βοηθήσουν, είτε να μας εμποδίσουν. Ελπίζω στο μάθημα αυτό να αρχίσετε να αντιλαμβάνεστε τη ζωή σαν ένα ταξίδι προς την ελευθερία.

Προτού ξεκινήσουμε για ένα μεγάλο ταξίδι, συνήθως

Εάν οι μαθητές χρειαστούν βοήθεια για να σκεφτούν τα πράγματα που θα χρειαστούν, μπορείτε να προτείνετε τα εξής: έναν συγκεκριμένο στόχο, κάποιους φίλους, έναν μέντορα ή τη γνώση των κινδύνων που τους περιμένουν.

Εάν οι μαθητές χρειαστούν βοήθεια για να σκεφτούν τα εμπόδια που τυχόν θα συναντήσουν, μπορείτε να προτείνετε τα εξής: τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και το αλκοόλ, τον εξαναγκασμό εγκατάλειψης της οικογενειακής στέγης ή τη σχολική εγκατάλειψη.

= 20 λεπτά

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΜΕ ΕΜΠΟΔΙΑ

10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ Α (Η ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ Β΄ Η Γ)

αφιερώνουμε χρόνο για να σκεφτούμε τι θα πάρουμε μαζί μας.

Για να είναι επιτυχημένο το ταξίδι της ζωής σας, θα χρειαστεί να έχετε μαζί σας διάφορα πράγματα. Ποια «πράγματα» θα πάρετε λοιπόν μαζί σας για να πορευτείτε με επιτυχία;

Ας υποθέσουμε ότι φτιάχνετε μια αόρατη βαλίτσα που θα σας συνοδεύει στο ταξίδι της ζωής σας. Ποια πράγματα θα παίρνατε μαζί σας;

[Γράψτε στον πίνακα τα πράγματα που λένε οι μαθητές ότι θα βάλουν μέσα στη βαλίτσα τους. Αν δυσκολεύονται να ξεκινήσουν, μπορείτε να τους κάνετε εσείς ορισμένες προτάσεις του είδους: «Χρήματα πιστεύετε ότι θα χρειαστείτε;», «Θα βοηθούσε η ευφυΐα ή οι γνώσεις στο ταξίδι σας;», κ.ο.κ.

Στα μεγάλα ταξίδια, οι περισσότεροι άνθρωποι συναντούν κάποια προβλήματα ή εμπόδια. Ας προσπαθήσουμε να μαντέψουμε ποια θα ήταν μερικά από τα εμπόδια που θα μπορούσατε να συναντήσετε στο ταξίδι σας προς την ελευθερία.

[Φτιάξτε στον πίνακα μια λίστα με τις απαντήσεις των μαθητών. Μοιράστε στους μαθητές κάρτες και πείτε τους να γράψουν ένα εμπόδιο πάνω στην κάθε κάρτα. Και πάλι, αν δυσκολεύονται να σκεφτούν εμπόδια, προτείνετε εσείς μερικά πράγματα όπως: «Μήπως κάποιος άνθρωπος αντιτίθενται σε αυτό που θέλετε να κάνετε;», «Μήπως σας στέκονται εμπόδιο ορισμένες συνήθειες ή η έλλειψη δεξιοτήτων;».

Αμέσως μετά θα παίξουμε ένα παιχνίδι που μας δείχνει ξεκάθαρα ότι ένα ταξίδι μπορεί να έχει παγίδες, αλλά και αναδεικνύει παράλληλα τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αντιμετωπιστούν οι παγίδες αυτές.

Εναλλακτική επιλογή Α (απλούστερη, ευκολότερη, συντομότερη)

Για να ξεκινήσει το παιχνίδι, σηκωθείτε όλοι και κάντε ένα κύκλο γύρω-γύρω στην αίθουσα. Χρειάζομαι έναν εθελοντή.

[Ζητήστε από τον εθελοντή να περιμένει έξω, έτσι ώστε να μην δει τη νέα διάταξη της αίθουσας.]

[Στη συνέχεια βάλτε καρτέλες για εμπόδια. Μπορεί να επιλέξετε κάποιους μαθητές να παραστήσουν αυτοί τα εμπόδια.]

Φροντίστε να υπάρχουν αρκετά εμπόδια και να είναι τοποθετημένα, έτσι ώστε όταν ένας μαθητής περπατά σε ευθεία γραμμή να είναι αδύνατο να διασχίσει την αίθουσα χωρίς να σκοντάψει πάνω σε κάτι.

Εάν, καθώς ονομάζατε τα εμπόδια της προηγούμενης δραστηριότητας, είχατε φτιάξει και ταμπέλες, μπορείτε τώρα να τις κολλήσετε πάνω στα εμπόδια.]

Τώρα θα ήθελα δύο παιδιά να πάρουν ένα πανί, να δέσουν τα μάτια του εθελοντή και μετά να τον οδηγήσουν μέσα στην αίθουσα.

[Ο εκπαιδευτικός απευθύνεται στον μαθητή που έχει δεμένα μάτια:]

Πρέπει να διασχίσεις την αίθουσα με κλειστά μάτια. Η αίθουσα έχει αλλάξει διάταξη και έτσι θα υπάρχουν πολλά εμπόδια στην πορεία σου. Είναι πολύ σημαντικό να μην χτυπήσεις, αλλά ούτε και να ακουμπήσεις κάποιο εμπόδιο με κάποιο μέρος του σώματός σου. Θα πρέπει επίσης να έχεις τα χέρια σου δεμένα πίσω στην πλάτη.

Μπορείς να ξεκινήσεις το ταξίδι σου.

[Μόλις ο μαθητής ακουμπήσει οτιδήποτε, ζητήστε του να σταματήσει. Πείτε:]

Λυπάμαι (όνομα μαθητή). Μόλις έπεσες πάνω στο (όνομα εμποδίου).

[Διαβάστε την ταμπέλα ή αναφέρατε ένα από τα εμπόδια που σκέφτηκαν νωρίτερα οι μαθητές]

Μπορείς να συνεχίσεις το ταξίδι σου.

[Μόλις ο μαθητής ακουμπήσει κάποιο άλλο εμπόδιο, επαναλάβετε τα σχόλιά σας όπως παραπάνω και ρωτήστε τον μαθητή που έχει δεμένα τα μάτια:]

Τι θα σε βοηθούσε να ολοκληρώσεις το ταξίδι σου χωρίς να σκοντάψεις σε εμπόδια;

[Εκπαιδευτικός: Το πανί για τα μάτια δεν μπορεί να βγει. Αν δεν το αναφέρει ο μαθητής, ρωτήστε τον κατά πόσο θα τον βοηθούσε να τον οδηγήσει κάποιος άλλος.]

Χρειάζομαι ακόμη έναν εθελοντή για να οδηγήσει τον (όνομα μαθητή):

[Ψιθυρίστε στο αυτί του μαθητή που οδηγεί τον μαθητή με τα δεμένα μάτια πως θα πρέπει επίτηδες, αλλά με ήπιο τρόπο, να οδηγήσει τον μαθητή πάνω σε ένα εμπόδιο, όπως π.χ. τον πειραματισμό με τις ουσίες ή το αλκοόλ.]

Εντάξει (όνομα μαθητή με δεμένα μάτια), μπορείς να συνεχίσεις το ταξίδι σου.

[Μόλις ο μαθητής ακουμπήσει οτιδήποτε, ζητήστε του να σταματήσει.]

Παραλείψτε την ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ Β και Γ και συνεχίστε με τη ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΞΗ.

= 30 λεπτά (αν επιλέξετε την εναλλακτική Α, μετακινηθείτε κατευθείαν στο ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΞΗ)

Λυπάμαι (όνομα μαθητή)! Μόλις έπεσες πάνω στο (όνομα εμποδίου).

[Διαβάστε την ταμπέλα ή αναφέρετε ένα από τα εμπόδια].

Τώρα θα χρειαστώ έναν έμπιστο οδηγό για τον (όνομα μαθητή με τα δεμένα μάτια). Ας τον αφήσουμε να ξεκινήσει πάλι το ταξίδι του, αυτή τη φορά μαζί με έναν έμπιστο φίλο που θα τον οδηγεί.

[Καθώς ο έμπιστος οδηγός οδηγεί τον μαθητή απομακρύνοντάς τον από τα εμπόδια, ονοματίστε τα εμπόδια. Για παράδειγμα: «Ο έμπιστος οδηγός σου σε απομακρύνει από τη χρήση ουσιών, ή από την σχολική εγκατάλειψη, κ.ο.κ.»]

Τώρα που τελείωσες το ταξίδι σου, μπορείς να βγάλεις τη μάσκα από τα μάτια σου.

Κάθε φορά που κάποιος ολοκληρώνει ένα σημαντικό στάδιο στο ταξίδι της ζωής του, είναι καλό να το γιορτάζει. Για να σηματοδοτήσουμε την επιτυχία του, ας χειροκροτήσουμε τον (όνομα μαθητή), μιας και κατάφερε να ολοκληρώσει το 'ταξίδι' του προς την άλλη άκρη της αίθουσας.

[Δώστε το έναυσμα για ένα χειροκρότημα ή κάποιον άλλο μικρό πανηγυρισμό για τον μαθητή.]

**ΠΑΙΧΝΙΔΙ
ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΜΕ
ΕΜΠΟΔΙΑ
20 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ**

**ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ Β
(Η ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ Α Ή Γ)**

Εναλλακτική επιλογή Β (πιο περίπλοκη, απαιτεί περισσότερη συμμετοχή και είναι πιο χρονοβόρα)

Για να ξεκινήσουμε το παιχνίδι, θα σχηματίσουμε περισσότερες ομάδες (τέσσερις έως επτά). Πηγαίνετε και σταθείτε ήσυχα, μαζί με την ομάδα σας. Θα χρειαστεί να διαλέξετε δύο παιδιά από την ομάδα στην οποία ανήκετε, ένα αγόρι και ένα κορίτσι, τα οποία θα προσπαθήσουν να ολοκληρώσουν μια διαδρομή με εμπόδια, στα τυφλά. Τα υπόλοιπα μέλη της κάθε ομάδας θα σχεδιάσουν μια διαδρομή με εμπόδια, την οποία θα προσπαθήσουν να ολοκληρώσουν μέλη από τις άλλες ομάδες.

[Ζητήστε από το αγόρι και το κορίτσι της κάθε ομάδας να περιμένουν έξω από την αίθουσα, ή σε κάποιον άλλο χώρο όπου να μην μπορούν να δουν ή να ακούσουν τι συμβαίνει μέσα στην τάξη. Μπορείτε να τοποθετήσετε αυτοκόλλητη ταινία στο πάτωμα ή να χρησιμοποιήσετε κιμωλία για να διαχωρίσετε τις λωρίδες της κάθε ομάδας.]

Αφού σας εξηγήσω το παιχνίδι, θα έχετε στη διάθεσή σας μόνο πέντε λεπτά για να σχεδιάσετε το κάθε σας εμπόδιο.

Θα πρέπει να χωρίσετε τους μαθητές σε τουλάχιστον τέσσερις ομάδες με τουλάχιστον τέσσερις μαθητές ανά ομάδα. Αν έχετε λιγότερους από 16 μαθητές, είναι προτιμότερο να διαλέξετε την Εναλλακτική επιλογή Α.

Ανάλογα με το πόσο ομοιόμορφα έχει κατανεμηθεί η τάξη μπορείτε να ορίσετε από δύο έως πέντε μαθητές ως παρατηρητές/κριτές. Θα επιβλέπουν το παιχνίδι, ώστε να διασφαλίσουν πως θα παίζεται δίκαια και θα δίνουν πόντους σε κάθε ομάδα. Κερδίζει η ομάδα που θα συγκεντρώσει τους περισσότερους πόντους.

Εάν φτιάξατε ετικέτες καθώς ονομάζατε τα εμπόδια, τοποθετήστε τις τώρα πάνω στα εμπόδια.

Θα τοποθετήσετε τέσσερα εμπόδια ανάμεσα στην αρχή και το τέλος της λωρίδας σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τα εξής αντικείμενα σαν εμπόδια: καρέκλες, βιβλία, ή κάποια άλλα αντικείμενα. Το μόνο ζητούμενο είναι ο μαθητής -που έχει δεμένα τα μάτια- να αποφύγει με ευκολία τα εμπόδια, χωρίς να βγει έξω από τη λωρίδα.

[Φροντίστε να υπάρχουν αρκετά εμπόδια και να είναι τοποθετημένα με τέτοιο τρόπο ώστε, όταν ένας μαθητής περπατά σε ευθεία γραμμή, να μην είναι δυνατό να διασχίσει την αίθουσα χωρίς να σκοντάψει πάνω σε κάτι.]

Τώρα ένα αγόρι και ένα κορίτσι από κάθε ομάδα πρέπει να βγουν έξω, να δέσουν τα μάτια των κοριτσιών και να τα οδηγήσουν ένα-ένα μέσα στην τάξη.

[Μπορείτε να ξεκινήσετε και με τα αγόρια. Τοποθετήστε κάθε μαθητή που έχει δεμένα μάτια στην αρχή της διαδρομής με τα εμπόδια και μακριά από την ομάδα του, ώστε να μην διασχίσει κάποιος μια διαδρομή που σχεδίασε η δική του ομάδα.]

Διδάσκων, στους μαθητές με τα δεμένα μάτια:]

Πρέπει να διασχίσετε την αίθουσα με δεμένα τα μάτια. Η αίθουσα έχει διαμορφωθεί διαφορετικά και υπάρχουν μερικά εμπόδια στη διαδρομή σας. Είναι πολύ σημαντικό να καταφέρετε όχι μόνο να μην πέσετε πάνω σε κάποιο εμπόδιο, αλλά και να μην το ακουμπήσετε με κάποιο μέρος του σώματός σας. Επίσης, πρέπει να έχετε τα χέρια σας πίσω στην πλάτη. Εάν κοντεύετε να βγείτε από τη λωρίδα, οι μαθητές της λωρίδας αυτής θα σας βοηθήσουν διακριτικά να ξαναμπείτε. Η ομάδα σας θα κερδίζει ένα πόντο κάθε φορά που θα αποφεύγετε ένα εμπόδιο χωρίς να το ακουμπάτε. Μόλις ακουμπήσετε ένα εμπόδιο, πρέπει να βγάλετε τη μάσκα από τα μάτια σας και να σταματήσετε.

[Εάν υπάρχουν μαθητές στο ρόλο των κριτών, εξηγήστε τους ότι θα πρέπει να λένε στους υπόλοιπους μαθητές πότε να σταματήσουν.]

Τώρα λοιπόν μπορεί ο καθένας σας να ξεκινήσει το ταξίδι του.

[Μόλις ο μαθητής ακουμπήσει οτιδήποτε, ζητήστε του να σταματήσει λέγοντας:]

Λυπάμαι (όνομα μαθητή). Μόλις έπεσες πάνω στο (όνομα εμποδίου).

[Διαβάστε την ετικέτα του εμποδίου ή αναφέρετε ένα από τα εμπόδια που σκέφτηκαν νωρίτερα οι μαθητές]

Αυτό στάθηκε εμπόδιο στο ταξίδι σου και επομένως

πρέπει να σταματήσεις και να βγάλεις τη μάσκα από τα μάτια σου.

[Όταν σταματήσουν όλοι οι μαθητές, ανακοινώστε τους πόντους που κέρδισε η κάθε ομάδα (αναλογεί ένας πόντος για κάθε εμπόδιο που παρακάμφθηκε). Μετά, εξηγήστε τα παρακάτω στους μαθητές που στέκονται δίπλα σε κάθε εμπόδιο:]

Σε λίγο θα φέρουμε μέσα και τους υπόλοιπους. Μείνετε εκεί που είστε, και μην κουνηθείτε καθόλου.

[Εάν κάποιος κατάφερε να αποφύγει όλα τα εμπόδια, μπορεί να διαλέξει ένα εμπόδιο και να πάει να σταθεί δίπλα του.]

- **Πρέπει να κρατήσετε τα χέρια σας πίσω στην πλάτη, αλλά καθώς οι μαθητές με τα δεμένα μάτια θα προσπαθούν να διασχίσουν τη διαδρομή, η δική σας δουλειά θα είναι να επιχειρήσετε να τους κάνετε να πέσουν πάνω σε ένα εμπόδιο, το νωρίτερο δυνατό.**
- **Μπορείτε να προσπαθήσετε να τους πείσετε, να τους δώσετε λάθος συμβουλές, να τους κοροϊδέψετε, ή να τους κάνετε να γελάσουν.**
- **Μπορείτε να κάνετε ό,τι θέλετε, αρκεί να χρησιμοποιήσετε μόνο τη φωνή σας για να τους κάνετε να αποτύχουν.**
- **Δεν πρέπει να μιλήσετε σε κανέναν από τους μαθητές των άλλων διαδρομών, ούτε και να ακουμπήσετε τον μαθητή της δικής σας ομάδας, εκτός αν κάποιος σκοντάψει επάνω σας κατά τύχη.**
- **Εάν κάποιος σκοντάψει πάνω σας, πρέπει να σταματήσει γιατί τώρα είστε εσείς ένα από τα εμπόδια.**
- **Κανένας άλλος μαθητής δεν μπορεί να μιλήσει ή να κάνει οποιοδήποτε θόρυβο. Εάν κάποιος που δεν βρίσκεται στη διαδρομή με τα εμπόδια κάνει κάποιο θόρυβο ή παρεμβληθεί με οποιοδήποτε τρόπο, θα αφαιρέσω έναν πόντο από το σκορ της ομάδας του.**

[Πείτε στους υπόλοιπους μαθητές να μπουκ στην αίθουσα με δεμένα τα μάτια, όπως πριν. Φροντίστε ώστε κανένας μαθητής με δεμένα μάτια να μην βρεθεί στην ίδια λωρίδα με κάποιον από τη δική του ομάδα. Επαναλάβετε τις οδηγίες και τα σχόλια που δώσατε πιο πάνω. Μόλις σταματήσουν όλοι οι μαθητές και βγάλουν τις μάσκες τους, ανακοινώστε τους πόντους της κάθε ομάδας, όπως προηγουμένως.

Ρωτήστε στους μαθητές που είχαν δεμένα τα μάτια το εξής:]

Εκτός από το να μην είχατε δεμένα τα μάτια, τι άλλο θα

μπορούσε να σας είχε βοηθήσει να ολοκληρώσετε το ταξίδι χωρίς να σκοντάψετε πάνω σε εμπόδια;

[Αν κανείς δεν αναφέρει τον οδηγό, προτείνεται το εσείς σαν μια χρήσιμη ιδέα.]

Τώρα ζητήστε από κάθε ομάδα να διαλέξει άλλους δύο μαθητές (δύο αγόρια ή δύο κορίτσια) και μετά ζητήστε από το ένα παιδί να δέσει τα μάτια του άλλου. (Μπορείτε να έχετε δύο ομάδες με δύο κορίτσια και τρεις ομάδες με δύο αγόρια). Τοποθετήστε τους στην αρχή κάποιας διαδρομής που να μην είναι η λωρίδα της δικής του ομάδας.]

Τώρα θα διασχίσετε τη διαδρομή με τα εμπόδια και θα υπάρχουν κάποια άτομα που θα προσπαθήσουν να σας ξεγελάσουν ή να σας μπερδέψουν, όμως ο οδηγός σας θα περπατάει από πίσω σας με το χέρι του πάνω στον ώμο σας. Θα σας καθοδηγεί ώστε να αποφεύγετε τα εμπόδια τραβώντας ή σπρώχνοντας τον ώμο σας. Ο οδηγός σας δεν έχει δικαίωμα να μιλάει.

[Όταν όλα τα ζευγάρια έχουν 'κολλήσει' σε κάποιο εμπόδιο ή έχουν ολοκληρώσει τη διαδρομή, ανακοινώστε τους πόντους -όπως πριν- και αθροίστε τους για να βγει ποια ομάδα νίκησε. Αν το θεωρείτε σκόπιμο, δώστε ένα γλυκάκι ή κάποιο άλλο βραβείο σε κάθε μέλος της νικήτριας ομάδας. Έπειτα τακτοποιήστε την τάξη, όπως ήταν πριν.]

Παραλείψτε την Εναλλακτική Γ, και προχωρήστε στη ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΞΗ.

40 λεπτά (εάν επιλέξατε την Εναλλακτική Β, πηγαίνετε κατευθείαν στο ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΞΗ)

ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΖΩΗΣ

20 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Εναλλακτική επιλογή Γ

[Ζητήστε από τους μαθητές σας να εργαστούν κατά ζεύγη με έναν διπλανό τους.]

Αφού σχηματίσουν ζευγάρια, ζητήστε τους να αποφασίσουν ποιος θα είναι το Πρόσωπο Α και ποιος το Πρόσωπο Β. Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε Πρόσωπο Α να γράψει στο τετράδιό του έναν στόχο που θέλει να πετύχει μέσα σε μία εβδομάδα. Αφήστε τους ένα λεπτό για να γράψουν. Πείτε στο Πρόσωπο Α να δείξει το στόχο του στο Πρόσωπο Β.

Ζητήστε από το Πρόσωπο Β να καταγράψει στο τετράδιό του ένα εμπόδιο που εκείνος πιστεύει ότι θα εμπόδιζε το Πρόσωπο Α στο να επιτύχει τον στόχο αυτό.

Στη συνέχεια ζητήστε από το Πρόσωπο Α να διαβάσει φωναχτά το στόχο του και, έπειτα, από το Πρόσωπο Β να διαβάσει φωναχτά το εμπόδιο που έγραψε. Τέλος, ζητήστε από την τάξη να προτείνει πώς θα μπορούσε το Πρόσωπο Α

Εάν έχουν περάσει 40 λεπτά,
πηγαίνετε στο ΚΛΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟ
ΜΑΘΗΜΑ.

**40 λεπτά (εάν επιλέξατε την Εναλλακτική Γ, πηγαινέτε στο
ΚΛΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ)**

να υπερβεί το εμπόδιο που έγραψε το Πρόσωπο Β.
Ακολουθήστε την ίδια διαδικασία με κάθε ζευγάρι.]

**ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ
ΤΗΝ ΤΑΞΗ**
10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ Α & Β

Εάν επιλέξατε την εναλλακτική Γ,
παραλείψτε αυτήν τη
δραστηριότητα.

Τι αντιπροσώπευαν οι μάσκες ματιών;

[Τη νεανική ανωριμότητα, την έλλειψη εμπειρίας ζωής]

Τι συμβόλιζαν τα εμπόδια;

Μη συνετές επιλογές σε σημαντικά περάσματα].

Προς τους μαθητές που είχαν δεμένα τα μάτια:]

Πώς αισθανθήκατε όταν σας οδηγούσε ο πρώτος οδηγός;

[ή στην Εναλλακτική Β]... καθώς διασχίζατε τη διαδρομή
χωρίς οδηγό;

Μήπως νιώσατε προδομένοι, ανήσυχoi, ή σαν να μην
ξέρετε πού μπορεί να σας οδηγήσουν;

Πώς ήταν όταν σας οδήγησε ο δεύτερος οδηγός; [ή στην
Εναλλακτική Β]... ο σιωπηλός οδηγός;

Σας καθυσύχαζε η σκέψη ότι σας οδηγούσαν μακριά από
τα εμπόδια και όχι πάνω τους;

[Προς τον έμπιστο οδηγό:]

Πώς ένιωσες που ήσουν ο έμπιστος οδηγός;

[Ένωσα χρήσιμος, ήταν ωραία που μπόρεσα να βοηθήσω
κάποιον να αποφύγει τα εμπόδια.]

Ποιο είναι ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια που μπορεί
να αντιμετωπίσετε και πώς πιστεύετε ότι αυτό μπορεί να
αλλάξει τη ζωή σας;

[Περιμένετε απαντήσεις όπως λιγότερη ελευθερία, χαμένες
ευκαιρίες, μικρή διάρκεια ζωής.]

Το να αποφεύγετε εμπόδια σάς επιτρέπει να εκπληρώνετε
στόχους, όπως, π.χ. την αποφοίτηση από το πανεπιστήμιο.
Ένα πτυχίο είναι η αναγνώριση μιας επίτευξης μέσα σε
ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Το κάθε πτυχίο
συνοδεύεται από δικαιώματα, τα οποία μας δίνουν
περισσότερες ευκαιρίες και μεγαλύτερη ελευθερία στα
επόμενα στάδια της ζωής μας. Σε αυτό το πρόγραμμα,
κάθε φορά που θα σημειώνουμε πρόοδο, αποφεύγοντας
παγίδες και εμπόδια, θα το γιορτάζουμε μαζί!

40 λεπτά (για την Εναλλακτική Α)

50 λεπτά (για την Εναλλακτική Β)

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Προμηθευτείτε ένα τετράδιο για το μάθημα. Πριν από το επόμενο μάθημα, γράψτε στο τετράδιο σας ονόματα ανθρώπων που μπορεί να λειτουργήσουν ως έμπιστοι οδηγοί στο ταξίδι σας αυτό.

Να φέρετε ένα μικρό τετράδιο

Αυτά που θα ακούσουμε από τις γιαγιάδες στην ιστορία μας σε όλη τη διάρκεια των μαθημάτων μας, μπορεί να μας οδηγήσουν σε μέρη που μέχρι σήμερα δεν μπορούσαμε να φανταστούμε.

Όπως είπαμε σήμερα, πρέπει να ξεπεράσουμε πολλά εμπόδια, εάν θέλουμε να πάμε μπροστά στο ταξίδι μας.

Οι ουσίες, το αλκοόλ και τα προβλήματα στο σχολείο, ή με φίλους, είναι μερικά μόνο παραδείγματα. Πιθανότατα, κανένας από εμάς δεν θα καταφέρει να ολοκληρώσει το ταξίδι του, χωρίς τη βοήθεια και τις συμβουλές άλλων ανθρώπων.

Σε κάθε μάθημα ο καθένας σας θα φέρνει μαζί του το τετράδιο του μαθήματος. Στα περισσότερα μαθήματα θα γράφουμε μέσα διάφορες πληροφορίες. Η εργασία που πρέπει να ολοκληρώσετε μέχρι την επόμενη φορά είναι να αρχίσετε να γράφετε στο τετράδιο τα ονόματα των ανθρώπων που μπορεί να λειτουργήσουν ως έμπιστοι οδηγοί στο ταξίδι σας προς την ελευθερία. Προμηθευτείτε λοιπόν ένα τετράδιο, εάν δεν έχετε ήδη ένα, και φέρτε το μαζί σας την επόμενη φορά.

Υπάρχει ένα ακόμη εργαλείο που θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε ορισμένες έννοιες και αρχές που θα συναντήσουμε σε αυτά τα μαθήματα.

[Δείξτε ένα κενό προσωπικό ημερολόγιο. Αυτό μπορεί να είναι και ένα σημειωματάριο σε μορφή βιβλιαρίου].

Πείτε μου τι ξέρετε για τα προσωπικά ημερολόγια. Πώς χρησιμοποιούνται; Σε ποιον χρειάζονται; Τι καλό προσφέρει ένα προσωπικό ημερολόγιο;

[Αφήστε κάποιο χρόνο για απαντήσεις.]

Οι περισσότεροι γνωρίζετε τι είναι τα προσωπικά ημερολόγια. Περιέχουν τις προσωπικές σκέψεις, τα συναισθήματα, τις επιθυμίες και τις αποφάσεις των κατόχων τους. Είναι καθαρά ιδιωτικά. Εάν βρείτε το προσωπικό ημερολόγιο κάποιου άλλου, θα ήταν αγένεια και παρέμβαση να το ανοίξετε και να το διαβάσετε. Τα προσωπικά ημερολόγια είναι ένα μέρος όπου γράφετε ό,τι θέλετε να θυμάστε, ώστε να μπορείτε να ανατρέξετε σε αυτό και αργότερα. Με την πάροδο του χρόνου, θα γίνουν οι καθρέφτες της προσωπικής σας ψυχικής ανάπτυξης και εξέλιξης.

Πριν από το επόμενο μάθημα, ο καθένας από σας θα

τουλάχιστον 20 σελίδων που θα χρησιμοποιήσετε ως προσωπικό ημερολόγιο

Προτού απελευθερώσετε τους μαθητές, θυμηθείτε να τους υπαγορεύσετε τις ερωτήσεις Γονέα- Διδάσκοντα.

πρέπει να εξασφαλίσει ένα σημειωματάριο τουλάχιστον 20 σελίδων, το οποίο θα χρησιμοποιήσει ως προσωπικό ημερολόγιο. Στην πορεία των μαθημάτων, θα υπάρξουν σημαντικά γεγονότα, τα οποία θα σας ζητήσω να καταγράψετε στο ημερολόγιο σας. Ανά τακτά διαστήματα, θα σας ζητώ να δείξετε μια συγκεκριμένη σελίδα σε έναν «σύντροφο υπευθυνότητας» που θα έχετε επιλέξει εσείς και ο οποίος θα υπογράψει αυτή τη σελίδα, βλέποντας μόνο αυτό που υπογράφει και όχι το υπόλοιπο ημερολόγιο.

Ο λόγος ύπαρξης του προσωπικού ημερολογίου είναι η καταγραφή του ταξιδιού σας προς την επίτευξη των ονείρων και των στόχων σας. Θα μιλάμε περισσότερο για αυτό, από εβδομάδα σε εβδομάδα.

Στο επόμενο μάθημα, θα έχετε την ευκαιρία να αρχίσετε να σκέφτεστε για τα όνειρα και τους στόχους σας για τη ζωή

= 45 λεπτά (εάν επιλέξετε τις Εναλλακτικές Α ή Γ)

= 55 λεπτά (εάν επιλέξετε την Εναλλακτική Β)

ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΟΝΕΑ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

Εισαγωγική σημείωση προς τον διδάσκοντα:

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει ως στόχο να σας βοηθήσει να επηρεάσετε θετικά τον χαρακτήρα των μαθητών σας. Έρευνες για τα εκπαιδευτικά συστήματα ανά τον κόσμο έχουν δείξει ότι όταν οι διδάσκοντες και οι γονείς συνεργάζονται, οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα. Συνεπώς, είναι σημαντικό να ζητήσετε τη βοήθεια των γονέων. Για την παρούσα συνεδρία σας ζητούμε να γράψετε μια επιστολή στους γονείς των μαθητών σας, ή να οργανώσετε μία συνάντηση σε χρόνο βολικό για εκείνους, προκειμένου να συζητήσετε για τη δυναμική του Εκπαιδευτικού Προγράμματος και τη δική τους συμβολή στην καλύτερη δυνατή εκπαίδευση των παιδιών τους.

Σε κάθε μάθημα που ακολουθεί, θα υπαγορεύετε απλώς δύο ή τρεις ερωτήσεις που οι μαθητές θα παίρνουν μαζί τους στο σπίτι ως έναυσμα για να ξεκινήσει μια συζήτηση μεταξύ μαθητή και γονέων.

Ξέρουμε ότι πολλοί μαθητές δεν θα συζητήσουν με τους γονείς τους και δεν θα αναπτύξουν με αυτούς τον διάλογο που θα επιθυμούσαμε. Η εμπειρία μας όμως από προηγούμενα προγράμματα δείχνει ότι, κάποιοι μαθητές, θα το κάνουν. Όσοι μαθητές το κάνουν, πιστεύουν πως αυτό έχει νόημα και το ίδιο πιστεύουν και οι γονείς τους. Ωστόσο, οι μαθητές, ακόμη και αν δεν φέρουν τα θέματα σε συζήτηση με τον γονέα ή τους γονείς τους, θα έχουν ένα ερέθισμα για να σκεφτούν περαιτέρω σχετικά με το υλικό του μαθήματος. Αντιγράψτε το υπόδειγμα επιστολής ή γράψτε μια δική σας επιστολή προς τους γονείς των μαθητών σας.

Αγαπητοί γονείς,

Για να καταφέρει ένας μαθητής να ξεπεράσει την πιθανή πίεση που θα δεχθεί ώστε να εμπλακεί στη χρήση αλκοόλ και εξαρτησιογόνων ουσιών, θα πρέπει να σχηματιστεί γύρω του μια ομάδα που θα λειτουργεί υποστηρικτικά και ενθαρρυντικά. Πλήθος στατιστικών στοιχείων δείχνουν ότι οι ζωές πολλών εφήβων έχουν επηρεαστεί αρνητικά από τη χρήση ουσιών και την κατάχρηση αλκοόλ.

Αυτή η χρονιά λοιπόν μπορεί να είναι καταλυτική ώστε να δώσετε στο παιδί σας τα κατάλληλα εφόδια που θα το βοηθήσουν να εκπληρώσει τα όνειρά του.

Το ταξίδι αρχίζει, αλλά μπορεί να μην ολοκληρωθεί από τον μαθητή εάν αφεθεί μόνος του. Ενεργιστώ ότι η ομάδα αυτή (γονείς-διδάσκων-έφηβος) θα σταθεί ενωμένη στην προσπάθεια του νεαρού εφήβου να εκπληρώσει τα όνειρά του και να αποφυγεί τους 'ονειροθραύστες'. Εάν είστε πρόθυμοι, θα ήταν πολύ σημαντικό να πείτε στο παιδί σας ότι δεσμευέστε να το βοηθήσετε στο ταξίδι που θα κάνει σε αυτή τη σειρά μαθημάτων. Θα πρέπει να διαβάζετε και να συζητάτε τη Σύνδεση Γονέα - Διδάσκοντα μετά από κάθε συνεδρία του μαθήματος.

Με εκτίμηση,

Η καθηγήτρια του χιού σας (ή της κόρης σας)

Για συζήτηση με την οικογένεια:

1. Στο πρώτο μάθημα ασχοληθήκαμε με τους ανθρώπους στη ζωή του έφηβου παιδιού σας που είναι έμπιστοι 'οδηγοί', αλλά και με τους άλλους ανθρώπους που είναι πιθανότερο να τους δώσουν κακές συμβουλές ή ένα κακό παράδειγμα. Μοιραστείτε με το παιδί σας με ποιον τρόπο, σύμφωνα με την εμπειρία σας, μπορείτε να ξεχωρίσετε τους έμπιστους οδηγούς από εκείνους που δεν πρέπει να εμπιστευόμαστε.
2. Δηλώστε στο παιδί σας την επιθυμία σας να συζητάτε τις ερωτήσεις Γονέα-Διδάσκοντα έπειτα από κάθε μάθημα.

	ΦΑΝΤΑΣΤΕΙΤΕ ΤΗ ΖΩΗ ΣΑΣ: ΟΝΕΙΡΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ 2
---	---	---------------------

	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ	
---	--------------------------------	---

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1. Οι μαθητές που έχουν συγκεκριμένους στόχους ζωής έχουν πιο πολλές πιθανότητες να αποφύγουν παγίδες, εμπόδια και 'ονειροθραύστες'.
2. Οι μαθητές θα πρέπει από τώρα να αρχίσουν να θέτουν στόχους για τη ζωή τους.

ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν:

1. Να κάνουν μια λίστα με τους στόχους τους για τη ζωή.
2. Να αναλύσουν τη λίστα και να την αναθεωρήσουν ανάλογα.
3. Να γράψουν μια λίστα με τα εμπόδια που τυχόν υπάρχουν στην επίτευξη των προσωπικών τους στόχων.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Αυτό το μάθημα περιλαμβάνει μία ακόμα επιστολή από τις γιαγιάδες. Θα πρέπει και πάλι να διαβεβαιώσετε τους μαθητές ότι σε μια κοινότητα μάθησης τα μέλη έχουν την ελευθερία να είναι ειλικρινή χωρίς να χρειάζεται να ντρέπονται, ή να αισθάνονται αμήχανα.

Στην πρώιμη εφηβική ηλικία, τα παιδιά τείνουν να μην έχουν στόχους ζωής, εκτός και αν προέρχονται από οικογένειες που έχουν οι ίδιες έναν ισχυρό στόχο για το παιδί (ιδίως σε θέματα σταδιοδρομίας). Ωστόσο, αυτή είναι η κατάλληλη στιγμή για να δώσετε το ερέθισμα στους μαθητές σας ώστε να σκεφτούν ποιοι θα ήθελαν να είναι σε 10 ή 20 χρόνια. Χωρίς την προοπτική αυτή, οι μαθητές πέφτουν πολύ εύκολα θύμα του πειραματισμού ακόμη και με προκλήσεις που θα τους κάνουν να αισθανθούν για λίγο καλά. Πολλές από αυτές μάλιστα, είναι πιθανό να επηρεάσουν αρνητικά τις δυνατότητες των μαθητών.

ΥΛΙΚΟ/ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Μέσα στο Κουτί: Επιστολή γιαγιάδων και τρία -διπλωμένα στα τέσσερα- κομμάτια χαρτί

- Ο κάθε μαθητής θα χρειαστεί το δικό του προσωπικό ημερολόγιο.
- Μπορείτε επίσης να φτιάξετε τη δική σας λίστα με στόχους ζωής, προτού παραδώσετε αυτό το μάθημα, και να διαβάσετε στους μαθητές σας μερικούς από αυτούς τους στόχους κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

ΜΑΘΗΜΑ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν έτοιμο το τετράδιο και ένα μολύβι

Θυμάστε την προηγούμενή μας συνάντηση με τον Δημήτρη, την Αναστασία και τον Αλέξανδρο; Οι γιαγιάδες τους είχαν πει πως ήθελαν να τους βοηθήσουν στο ταξίδι προς την επίτευξη των στόχων της ζωής τους, ώστε να ζήσουν την περιπέτεια αυτή, με ασφάλεια.

Ας δούμε τι άλλο σκέφτηκαν οι γιαγιάδες για τα τρία εγγόνια τους.

ΙΣΤΟΡΙΑ

1 ΛΕΠΤΟ ΠΕΡΙΠΟΥ

[αρχίστε να διαβάζετε την ιστορία.]

Ο Δημήτρης κάθισε πίσω αναπαυτικά και χαμογέλασε καθώς θυμήθηκε τη γιαγιά του, την Ελένη. Το μυστηριώδες κουτί ταίριαζε πολύ με τον χαρακτήρα της. Τι είναι αυτό που θα μπορούσε να διαπεράσει τα απόρθητα όρια του χρόνου και του χώρου; Ο Δημήτρης θυμήθηκε μια φορά που του είχε πει ότι είχε ένα πολύ ξεχωριστό αντικείμενο το οποίο χάριζε σε οποιονδήποτε την ικανότητα να περνάει μέσα από τοίχους. Τότε ήταν μόλις πέντε χρόνων και αμέσως άρχισε να την παρακαλάει να του πει τι ήταν αυτό. Τα μάτια της γιαγιάς Ελένης λαμπύρισαν καθώς άρχισε να ψάχνει βαθιά μέσα στην τσάντα της, για να βγάλει -πολύ θεατρικά- από εκεί μέσα, ένα συνηθισμένο κλειδί σπιτιού. Ο Δημήτρης δεν περίμενε ακριβώς αυτό, αλλά το αντικείμενο ήταν όντως κάτι «που σε έκανε να περνάς μέσα από τοίχους».

Ο Αλέξανδρος ήθελε να αρπάξει το κουτί και να αδειάσει, ό,τι περιείχε, πάνω στο τραπέζι και κοίταξε με νόημα τους άλλους δύο.

Η Αναστασία ήταν αυτή που ξεστόμισε ακριβώς αυτό που σκέφτονταν και οι τρεις τους: «Ας το κάνουμε!». Αλλά, αυτό, φυσικά, δεν ήταν εφικτό...

«Εντάξει», είπε η κυρία Αλεξίου. Έβαλε το χέρι της μέσα στο κουτί και έβγαλε τρία διπλωμένα κομμάτια χαρτί. Το καθένα από αυτά έγραφε: «Τι θέλεις από τη ζωή;»

«Τι σχέση έχει αυτό με το ταξίδι στον χρόνο και στον χώρο;» ρώτησε ο Δημήτρης.

«Ανέφεραν κάτι για κίνδυνο. Τι είναι αυτό πάλι;», πρόσθεσε ο Αλέξανδρος.

«Μα, καλά, πιστεύετε και οι δύο στα σοβαρά πως οι γιαγιάδες θα μας εξηγούσαν μονομιάς τι σχεδίαζαν;» είπε η Αναστασία.

«Οι γιαγιάδες σας μου ζήτησαν να σας πω να φτιάξετε όλοι σας μια λίστα που να περιέχει απαντήσεις σε αυτήν ακριβώς την ερώτηση», είπε η κυρία Αλεξίου. «Μόλις η λίστα σας συγκεντρώσει τουλάχιστον 20 απαντήσεις, τότε μπορούμε να προχωρήσουμε».

ΛΙΣΤΑ ΣΤΟΧΩΝ

10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Οι στόχοι της ζωής σας

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Ας κάνουμε και εμείς αυτό που πρέπει να κάνουν ο Δημήτρης, ο Αλέξανδρος και η Αναστασία: Ας φτιάξουμε τις δικές μας λίστες με το τι θέλουμε από τη ζωή.

Ας γράψουμε λοιπόν:

Να κρατάτε αργό ρυθμό σε κάθε ένα από αυτά τα επίπεδα, έτσι ώστε οι μαθητές να προλαβαίνουν να ολοκληρώσουν ένα επίπεδο, προτού συνεχίσουν στο επόμενο.

Ένας καίριος παράγοντας για την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του εκπαιδευτικού προγράμματος από τους μαθητές είναι η ενθάρρυνσή τους και η διαβεβαίωση, εκ μέρους σας, ότι η αξία των σκέψεών τους και η προστασία των συναισθημάτων τους συμβάλλει στο χτίσιμο ενός περιβάλλοντος φροντίδας και θαλπωρής μέσα στην τάξη (αυτό σημαίνει ότι κανείς δεν θα κοροϊδέψει τους στόχους και τα όνειρά τους).

Εάν οι μαθητές αρχίσουν να κρύνουν, ή να κοροϊδεύουν κάποιον μαθητή, θα πρέπει να επέμβετε με σταθερό, αλλά ευγενικό τρόπο.

Δώστε τουλάχιστον 8 λεπτά στους μαθητές για να ολοκληρώσουν τις λίστες τους.

- 3 στόχους που έχετε για σήμερα.
- 3 στόχους που έχετε για αυτήν την εβδομάδα.
- 3 στόχους που έχετε για φέτος.
- 10 ή περισσότερους στόχους ζωής.

Μπορείτε να γράψετε όσους στόχους μπορείτε να σκεφτείτε. Όσο περισσότεροι, τόσο το καλύτερο.

Για να δούμε... πόσους μπορείτε να γράψετε;

Μην προσπαθείτε να εντυπωσιάσετε τους άλλους· απλώς να είστε με όσα θα γράψετε στις λίστες σας, όσο γίνεται πιο ειλικρινείς. Να θυμάστε ότι, αυτό που θέλετε από τη ζωή μπορεί να είναι κάτι που επιθυμείτε να δείτε να συμβαίνει, κάτι υλικό ή κάποια εμπειρία που θέλετε να έχετε.

Σκεφτείτε προσωπικούς εσωτερικούς στόχους που θέλετε να φτάσετε, αλλά και εξωτερικούς στόχους επιτυχίας. Τα όνειρα και οι στόχοι σας έχουν αξία και σημασία. Κανείς εδώ δεν πρόκειται να σας κοροϊδέψει, ή να σας κάνει να ντραπείτε. Επίσης, δεν θα χρειαστεί να δείξετε τους στόχους σε κάποιον, εκτός και εάν εσείς το επιλέξετε. Έχετε μερικά λεπτά για να τους γράψετε, και μετά θα συνεχίσουμε την ιστορία.

[Όσο οι μαθητές φτιάχνουν τις λίστες τους, γράψτε στον πίνακα:

«Τι θέλετε περισσότερο από όλα στη ζωή σας;»]

Ζητήστε από τους μαθητές σας να καταγράψουν τους στόχους για τη ζωή τους στην πρώτη σελίδα του τετραδίου τους. Γυρίστε στην αίθουσα για να παρατηρήσετε του μαθητές και να τους ενθαρρύνετε, αν χρειάζεται. Μπορεί να τους φανεί χρήσιμο να τους προτείνετε εσείς κάποια πράγματα που θα μπορούσαν, ή θα ήθελαν να καταφέρουν στη ζωή τους: μήπως θέλουν να γίνουν πλούσιοι, να κάνουν παιδιά, να μάθουν σκι, να διαβάσουν 100 έργα κλασικής λογοτεχνίας, να γράψουν ένα βιβλίο, να γίνουν γιατροί, να ταξιδέψουν στον κόσμο, κ.ο.κ. .

Παρατηρήστε τους μαθητές για να δείτε πότε οι περισσότεροι θα έχουν ολοκληρώσει τις λίστες τους. Ο κάθε μαθητής θα πρέπει να συμπληρώσει τη λίστα του, μόνος του.

= 11 λεπτά

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΛΙΣΤΑΣ

4 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Δώστε στους μαθητές περίπου 4

Ας δούμε μια στιγμή τις λίστες σας.

- Έχετε βάλει εσωτερικούς, προσωπικούς στόχους – κάτι που θέλετε να αλλάξετε στον εαυτό σας, ή κάτι που θέλετε να αναπτύξετε στην προσωπικότητα ή τις δεξιότητές σας;

λεπτά για να αναπροσαρμόσουν τις λίστες τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Αν σας το επιτρέπει ο χρόνος, ζητήστε από κάθε μαθητή να γράψει διάφορους λόγους για τους οποίους επέλεξε τα όνειρα και τους στόχους που περιέλαβε στη λίστα του. Μπορείτε επίσης να το προτείνετε ως δραστηριότητα για το σπίτι.

- Έχετε βάλει κάποιους εξωτερικούς στόχους επιτυχίας – ίσως κάποια πράγματα που θα θέλατε να κατορθώσετε ή να ζήσετε; Σκεφτείτε διάφορους τομείς της ζωής σας.
- Μην ανησυχείτε αν οι λίστες σας δεν είναι τέλειες· κάντε ό,τι καλύτερο μπορείτε. Να είστε σίγουροι ότι αυτές οι λίστες είναι προσωπικές και δεν θα τις μοιραστείτε με την υπόλοιπη τάξη, γι' αυτό να είστε ειλικρινείς με τους εαυτούς σας σε ό,τι αφορά τα όνειρά σας για τη ζωή.

Καθώς δουλεύετε, αρχίστε να σκέφτεστε ποιος είναι ο λόγος που συμπεριλάβατε στις λίστες σας τα συγκεκριμένα όνειρα και στόχους. Είναι σημαντικό, όχι μόνο να έχουμε στόχους, αλλά και το να κατανοούμε γιατί επιθυμούμε τα πράγματα που επιθυμούμε.

= 15 λεπτά

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΛΙΣΤΑΣ

5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Δώστε λίγο χρόνο στους μαθητές να γράψουν τρεις προτάσεις σχετικά με το τι θέλουν περισσότερο στη ζωή.

Να είστε ενθαρρυντικοί. Για μερικούς μαθητές, μπορεί να είναι δύσκολο να συμπυκνώσουν όλους τους στόχους τους σε τρεις προτάσεις. Πείτε τους να δουν τη συνολική εικόνα του τι θέλουν να αποκομίσουν από τη ζωή και πως θέλουν να εξελιχθεί αυτή γενικότερα, σύμφωνα με τους στόχους ζωής που έχουν ορίσει. Περιμένετε ώσπου να τελειώσουν όλοι.

[Δείξτε την ερώτηση που γράψατε προηγουμένως στον πίνακα: «Τί θέλετε περισσότερο απ' όλα στη ζωή;»

Διαβάστε για λίγα λεπτά τις λίστες σας και απαντήστε στην αρχική ερώτηση –τι θέλετε περισσότερο απ' όλα στη ζωή;– το πολύ σε τρεις προτάσεις. Παίρνοντας υπόψη όλους τους στόχους σας, ξαναδιαβάστε προσεκτικά τις λίστες σας για να βρείτε πώς θέλετε να εκφράσετε την επιθυμία της καρδιάς σας, δηλαδή αυτό που θέλετε περισσότερο απ' όλα στη ζωή.

Για μερικούς αυτό μπορεί να είναι ένα επάγγελμα. Ίσως να θέλετε να γίνετε αθλητής ή επιχειρηματίας ή καλλιτέχνης. Κάποιοι από σας μπορεί να θελήσετε να γράψετε τί είδους σχέσεις θέλετε να δημιουργήσετε. Ίσως πάλι να θέλετε να γίνετε ένας καλός γονιός ή ένας έμπιστος φίλος. Θα μπορούσε ακόμη να είναι κάτι πιο 'εσωτερικό': Μπορεί, για παράδειγμα να θέλετε να γίνετε θαρραλέος ή το όνειρό σας να είναι να γίνετε υπομονετικοί και συμπονετικοί.

= 20 λεπτά

ΚΑΤΑΙΓΙΣΜΟΣ ΙΔΕΩΝ

5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Τώρα που ο καθένας σας έχει συμπυκνώσει τη λίστα του μόνο στους κύριους προσωπικούς του στόχους, μαζευτείτε ο καθένας με τρεις ακόμη μαθητές με τους οποίους

αισθάνεστε κοντύτερα και προσπαθήστε ομαδικά να βρείτε κάποια εμπόδια τα οποία πιστεύετε πως μπορεί να παρεμβληθούν στην εκπλήρωση των στόχων που έχουν οι άνθρωποι. Δεν είναι απαραίτητο να μοιραστείτε τους προσωπικούς σας στόχους με την ομάδα. Ψάχνουμε για γενικότερα εμπόδια στην εκπλήρωση στόχων. Ορίστε ένα άτομο στην ομάδα που θα καταγράφει πρόχειρα τις προτάσεις των μελών της ομάδας. Θα περιμένω ώσπου τελειώσετε.

= 25 λεπτά

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΛΙΣΤΑ

10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Ας συζητήσουμε τώρα και ας δούμε γιατί το καθένα από αυτά τα εμπόδια παρεμβάλλονται στην επίτευξη των στόχων σας.

[Χρησιμοποιώντας χαρτί για αφίσες, φτιάξτε μια συνολική λίστα τάξης με όσα εμπόδια αναφέρθηκαν, την οποία θα αναρτήσετε στην αίθουσα.]

Συζητήστε τα εμπόδια με τους μαθητές και ενημερώστε τους ότι στις επόμενες εβδομάδες θα μάθουν πώς να αντεπεξέρχονται σε αυτές τις προκλήσεις, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους προς την αληθινή ελευθερία και την ενηλικιότητα.

Θέλω τώρα να γράψει ο καθένας στο τετράδιο του μια μικρή λίστα που να περιέχει από ένα έως πέντε εμπόδια που σχετίζονται με τον χαρακτήρα του.

- Τι νομίζετε ότι είναι πιθανότερο να σας εμποδίσει να κατορθώσετε αυτό που θέλετε περισσότερο στη ζωή;
- Ποιες προσωπικές δυσκολίες ή προκλήσεις θα πρέπει να ξεπεράσετε για να δείτε τα όνειρά σας να γίνονται πραγματικότητα;

= 35 λεπτά

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

1 ΛΕΠΤΟ ΠΕΡΙΠΟΥ

[διαβάστε την επιστολή των γιαγιάδων.]

Αγαπημένα μας παιδιά,

Δεν ξέρουμε αν απαντήσατε στην ερώτησή μας. Ίσως και να μην το είχατε καρλοσχεφτεί ποτέ πριν. Ίσως να ακολουθήσατε το μονοπάτι που είχαμε ακολουθήσει και εμείς. Όταν η Ελένη ήταν στην ηλικία σας, νόμιζε πως θα... πέθαινε αν ένα συγκεκριμένο αγόρι δεν τις

έδινε σημασία – τελικά ούτε εκείνος της έδωσε σημασία, αλλά ούτε κι εκείνη... πέθανε! Η Χριστίνα ήθελε απλώς υφεμία στο σπίτι – οι γονείς της φαίνεται να μην τα πήγαιναν ποτέ καλά μεταξύ τους. Η Σοφία πάλι, και τι δεν θα 'δινε για να βγει νικήτρια σε έναν συγκεκριμένο διαγωνισμό χορού.

Αυτό που θέλουμε να πούμε είναι πως, η καρδιά μας, πήγαινε από το ένα όνειρο στο επόμενο, νομίζοντας -κάθε φορά- πως εκείνο θα ήταν η απάντηση στην πιο βαθιά επιθυμία της ζωής της, και στην επιδίωξη της ευτυχίας. Ήταν όμως; Μήπως τελικά η απόφαση να μην το βάλουμε 'κάτω' στην πρώτη αποτυχία ήταν αυτή που μετρούσε πιο πολύ; Μήπως τελικά όλα αυτά που μαθαίναμε στην πορεία προς την πραγματοποίηση των ονείρων μας ήταν αυτά που είχαν τη μεγαλύτερη αξία;

Όπως και αν έχουν τα πράγματα -και έπειτα από μια ολόκληρη ζωή γεμάτη από στόχους και επιδιώξεις- όλες μας συμφωνήσαμε πως το 'κλειδί' για τα όνειρά μας βρίσκεται σε δύο πράγματα: 1) τη σαφή κατανόησή τους και 2) την υπέρβαση των εμποδίων που μπορεί να ορθωθούν ενάντια στην εκπλήρωσή τους.

Οι γραφίδες σας

 = 36 λεπτά

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

7 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Σήμερα θα κάνετε την πρώτη ιδιαίτερη καταχώρηση στο προσωπικό σας ημερολόγιο, και αυτό είναι κάτι πολύ σημαντικό!

Ανοίξτε τα ημερολόγιά σας στην πρώτη σελίδα και γράψτε τον τίτλο: «Τα όνειρά μου». Θα ήθελα να γράψετε τη δική σας απάντηση στην ερώτηση με την οποία ασχολούμαστε εδώ και μία ώρα, «Τι θα θέλατε -περισσότερο απ' όλα- στη ζωή;».

Μπορεί να θελήσετε απλώς να αντιγράψετε την απάντηση που γράψατε νωρίτερα. Ωστόσο, αφού ακούσατε και τη συνέχεια της ιστορίας των γιαγιάδων και συζητήσατε με την ομάδα σας τα διάφορα εμπόδια στην εκπλήρωση των στόχων, ίσως τώρα να έχετε μια κάπως διαφορετική άποψη για τα όνειρα της ζωής σας.

Μπορείτε λοιπόν, αν θέλετε, να γράψετε κάτι διαφορετικό από αυτό που γράψατε νωρίτερα στο τετράδιό σας.

Καθώς το σημερινό μάθημα φτάνει στο τέλος του, να θυμάστε ότι, για να μπορέσετε να πετύχετε τους στόχους

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Δώστε στους μαθητές μερικά λεπτά

για να γράψουν και στο προσωπικό τους ημερολόγιο τη λίστα με τους στόχους τους στη ζωή. Σε αυτό το σημείο, μπορεί να θελήσουν να τους κατατάξουν σε διάφορες κατηγορίες που θα επιλέξουν από μόνοι τους. Αν σας το επιτρέπει ο χρόνος, οι μαθητές θα μπορούσαν επίσης να γράψουν τα προσωπικά τους εμπόδια στους προσωπικούς τους στόχους.

Προτού απελευθερώσετε τους μαθητές, θυμηθείτε να τους υπαγορεύσετε τις ερωτήσεις Γονέα-Διδάσκοντα

= 45 λεπτά

σας, έχετε ανάγκη από ελευθερία. Και την ελευθερία αυτήν την κατακτάτε, καθώς γίνεστε πιο υπεύθυνοι για τις αποφάσεις που παίρνετε και τις πράξεις που τις συνοδεύουν.

Υπευθυνότητα δείχνετε κάθε φορά που κάνετε κάτι σωστό, ακόμη και αν δεν είναι κανένας μαζί σας εκείνη τη στιγμή. Εσείς είστε που αποφασίζετε να κάνετε το σωστό και να ενεργήσετε προς αυτήν την κατεύθυνση.

- Τι σημαίνει για εσάς η φράση: 'κάνω το σωστό'; Μπορείτε να το περιγράψετε με δύο παραδείγματα;
- Τι μπορείτε να κάνετε προσωπικά για να δημιουργήσετε ευκαιρίες που θα σας βοηθούσαν στο ταξίδι σας;
- Υπάρχουν, μήπως, επιλογές που μπορείτε να κάνετε ή συνήθειες που μπορείτε να αποκτήσετε για να έρθετε πιο κοντά στους στόχους σας;

Ξεκινούμε για ένα υπέροχο ταξίδι! Την επόμενη φορά θα εξερευνήσουμε τη διαφορά ανάμεσα στην 'ώριμη' και την "ανώριμη" ελευθερίας.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΟΝΕΑ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

Για συζήτηση με την οικογένεια

1. Είχατε κάποιους στόχους όταν ήσασταν νεότεροι; Εάν ναι, τους εκπληρώσατε; Εάν ναι, ποιες θυσίες χρειάστηκε να κάνετε; Εάν δεν τους εκπληρώσατε, εξηγήστε στο παιδί σας τους λόγους (μήπως αλλάξατε στόχους, μήπως οι στόχοι σας δεν ήταν ρεαλιστικοί; κ.λ.π.)
2. Γνωρίζετε κάποιο άλλο άτομο που είχε θέσει στόχους όταν ήταν νέος (π.χ. ένα παλιό φίλο από το σχολείο) και τους εκπλήρωσε;
3. Τι μπορείτε να κάνετε ως γονείς για να κρατήσετε ζωντανά τα όνειρα του έφηβου παιδιού σας;

	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ	ΜΑΘΗΜΑ 3
---	---------------------------------------	---------------------

	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ	
---	--------------------------------	---

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1. Η αναζήτηση της ελευθερίας και μόνο δεν θα μας βοηθήσει να εκπληρώσουμε τα όνειρά μας, και μάλιστα μπορεί να μας οδηγήσει σε μεγάλο πόνο.
2. Η ελευθερία χρειάζεται να συνοδεύεται από υπευθυνότητα:
 - Προς τον εαυτό μας και
 - Προς τους άλλους
3. Η ελευθερία χωρίς υπευθυνότητα έχει ένα ή περισσότερα, από τα παρακάτω χαρακτηριστικά:
 - Μοιάζει εύκολη (δεν απαιτεί μεγάλη προσπάθεια).
 - Φαίνεται πως μπορεί να αποφέρει γρήγορα αποτελέσματα.
 - Μοιάζει να μην έχει συνέπειες.
 - Την αποδεχόμαστε χωρίς δεύτερη σκέψη.

ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος του μαθήματος, οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν:

- Να αντιληφθούν ότι η ελευθερία από μόνη της δεν θα οδηγήσει στην επίτευξη των ονείρων τους.
- Να πείσουν ένα συμμαθητή τους ότι η ελευθερία θα πρέπει πάντα να συνοδεύεται από υπευθυνότητα.
- Να αναγνωρίζουν τις ανώριμες απόψεις σχετικά με την ελευθερία.

ΚΥΡΙΟΙ ΟΡΟΙ

‘Ανώριμη’ ελευθερία: Οποιαδήποτε έννοια της ελευθερίας δεν εμπεριέχει τη λήψη υπεύθυνων αποφάσεων.

‘Ωριμη’ ελευθερία : Αυτή που εμπεριέχει τη λήψη υπεύθυνων αποφάσεων.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η αναζήτηση της ελευθερίας χωρίς κανέναν εξωτερικό ή εσωτερικό περιορισμό οδηγεί συχνά σε προβλήματα όπως είναι ο εθισμός, η διάλυση των σχέσεων, τα οικονομικά προβλήματα και η

κοινωνική αναρχία. Το να προσπαθεί κανείς να ζήσει με ελευθερία χωρίς να κάνει υπεύθυνες επιλογές, οδηγεί στην πραγματικότητα σε απώλεια ελευθερίας και ευκαιριών.

ΥΛΙΚΟ/ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Μέσα στο Κουτί: Επιστολή γιαγιάδων και ένα χάρτινο αεροπλάνο. ⇨ **Σημείωση:** ίσως θα ήταν καλή ιδέα να φτιάξετε ένα μεγάλο χάρτινο αεροπλάνο με τις λέξεις «Ελευθερία» και «Υπευθυνότητα» γραμμένες στα φτερά του και να το κρεμάσετε στην αίθουσα. Σε επόμενα μαθήματα, μπορείτε να δείχνετε το αεροπλάνο στους μαθητές και να ρωτάτε, «η εμπειρία μας στο σημερινό μας μάθημα ήταν ένα παράδειγμα ελευθερίας με υπευθυνότητα ή χωρίς αυτήν;» (Πρόκειται για 'ώριμη' ή "άνωριμη" ελευθερία;).

	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	<p>Σε προηγούμενα μαθήματα, αρχίσαμε να εξετάζουμε τα όνειρά μας. Ένα από τα πράγματα που θα χρειαστείτε για να καταφέρετε να εκπληρώσετε τα όνειρά σας είναι η ελευθερία. Τι ακριβώς είναι όμως η ελευθερία; Θα ξεκινήσουμε την προσπάθειά μας να απαντήσουμε σε αυτή την ερώτηση με ένα ακόμη μέρος από την ιστορία των τριών γιαγιάδων.</p>
--	-----------------	--

	ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 9 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ	[Διαβάστε την ιστορία που ακολουθεί:]
---	---	---------------------------------------

«Τι μας έχουν σήμερα;» ρώτησε ο Δημήτρης.

Η κυρία Αλεξίου έβγαλε από το κουτί τρία φύλλα χαρτί και έδωσε ένα στον καθένα.

«Ωχ, πάλι γράψιμο!» γκρίνιαξε ο Αλέξανδρος. «Αφού κάναμε τόσες λίστες την προηγούμενη φορά, νόμιζα πως θα κάνουμε κάτι διαφορετικό σήμερα».

«Δεν θα γράψετε και πάρα πολλά σήμερα» τον καθησύχασε η κ. Αλεξίου. Οι οδηγίες τους είναι να φτιάξετε τα δικά σας χάρτινα αεροπλάνα με το φύλλο χαρτί που σας μοίρασα»

Τα αγόρια έπιασαν δουλειά και έφτιαξαν αεροπλανάκια με φτερά, τόσο κολλητά στο σώμα του αεροπλάνου, που έμοιαζαν περισσότερο με πυραύλους.

Όταν τελείωσαν, η κυρία Αλεξίου είπε: «Ας δούμε πώς πετάνε».

Ο Δημήτρης και ο Αλέξανδρος πέταξαν ταυτόχρονα τα αεροπλάνα τους. Και τα δύο πέταξαν στην ευθεία, σαν βελάκια, και αφού διέγραψαν μια μεγάλη τροχιά, στο τέλος γλίστρησαν στο πάτωμα. Η Αναστασία λύγισε προσεκτικά τις πίσω γωνίες του φτερού και πέταξε απαλά το

αεροπλανάκι της στον αέρα: αφού έκανε δύο γύρους, έπειτα προσέκρουσε πάνω σε μια καρέκλα και έπεσε στο έδαφος.

«Καθόλου άσχημα Αναστασία!» είπε ο Αλέξανδρος.

[Στο σημείο αυτό, χωρίστε την τάξη σε ομάδες των 4 ή 5 ατόμων. Κάθε ομάδα θα φτιάξει ένα αεροπλανάκι. Δώστε στους μαθητές σας περίπου 2 λεπτά για να πετάξουν τα αεροπλάνα τους, προσέχοντας να μην τα στείλουν πάνω σε άλλους μαθητές. Θα μπορούσατε να βάλετε κάθε ομάδα να σταθεί σε διαφορετικές σειρές -προς το πίσω μέρος της αίθουσας- και να συναγωνιστούν για το ποια ομάδα θα μπορέσει να πετάξει το αεροπλανάκι της μέχρι την άλλη άκρη της αίθουσας. Συνεχίστε να διαβάζετε την ιστορία βγάζοντας μία ακόμη επιστολή μέσα από το κουτί]

Αγαπημένα μας παιδιά,

Συναντήσατε ποτέ κανέναν που να μην επιθυμεί -κατά βάθος- να πετάξει; Όχι ως επιβάτης πάνω σε ένα αεροπλάνο, αλλά από μόνος του, όπως ένα πουλί ή με έναν τρόπο μαγικό. Ίσως να είδατε ότι πετάτε και στα όνειρά σας. Ο παππούς σου Αλέξανδρε, δούλευε σε ένα εργοστάσιο όπου έφτιαχναν αεροπλάνα - μα, ήταν τόσο όμορφα αυτά τα αεροπλάνα! Η δουλειά του ήταν να εφαρμόζει τα φτερά στα σώματα των αεροπλάνων - αρκετά σημαντική δουλειά, δε νομίζεις;

Για κάποιον... παράξενο λόγο, σε κάθε αεροπλάνο, εφαρμόζε πάντα δύο φτερά. Τόσα αεροπλάνα κατασκεύαζαν και ποτέ δεν προσπαθούσαν να κάνουν ένα αεροπλάνο να πετάξει με ένα μόνο φτερό. Για πες μου, ποιο φτερό είναι πιο σημαντικό, το αριστερό ή το δεξί; Αρνούνται εριώτιστοι σ' αλήθεια. Είναι και τα δύο πάρα πολύ σημαντικά. Όποιο κι αν χάσει το αεροπλάνο, θα συντριβεί ή δεν θα καταφέρει ποτέ να απογειωθεί.

Σίγουρα υπάρχουν πολλά πράγματα που θα μπορούσαμε να γράψουμε στα 'φτερά' μας. Πράγματα που είναι πάρα πολύ σημαντικά στη ζωή. Για σήμερα όμως, ας γράψουμε δύο, από τις πιο σημαντικές λέξεις, πάνω στα φτερά από τα χάρτινα αεροπλανάκια που μόλις φτιάξατε.

Στο δεξί φτερό γράψτε «Ελευθερία».

Στο αριστερό φτερό γράψτε «Υπευθυνότητα».

Σκίστε τώρα το ένα από τα δύο φτερά.

Ο Δημήτρης έσκισε αμέσως το δεξί φτερό από το αεροπλανάκι του. Ο Αλέξανδρος δίπλωσε προσεκτικά το αεροπλανάκι του κοντά στη μέση και με ένα ευθύ σχίσσιμο αφαίρεσε το αριστερό φτερό από το αεροπλανάκι του. Η Αναστασία πήρε μια βαθιά ανάσα και -με μικρά σκισίματα- αφαίρεσε το δεξί φτερό από το χάρτινο αεροπλανάκι της.

Τώρα, προσπαθήστε να πετάξετε ό,τι απέμεινε από το αεροπλάνο σας, συνέχισε η επιστολή.

Οι τρεις τους εκτόξευσαν ό,τι είχε απομείνει από τα αεροπλανάκια τους. Το αποτέλεσμα ήταν αναμενόμενο. Τα αεροπλανάκια των αγοριών απέκλιναν από την πορεία τους και βούτηξαν γρήγορα στο έδαφος. Το αεροπλανάκι της Αναστασίας κινήθηκε προς τα κάτω απαλά, σαν φθινοπωρινό φύλλο, και έμεινε εκεί. Τα αεροπλανάκια ούτε καν πλησίασαν στο να μπορέσουν να «πετάξουν», όπως κατάφεραν να κάνουν όταν είχαν και τα δύο φτερά τους.

[Στο σημείο αυτό, δώστε στους μαθητές περίπου δύο λεπτά χρόνο για να γράψουν τη λέξη «Ελευθερία» στο ένα φτερό και τη λέξη «Υπευθυνότητα» στο άλλο. Πείτε τους να σκίσουν το ένα φτερό και να προσπαθήσουν να πετάξουν το αεροπλανάκι τους. Όταν όλο αυτό ολοκληρωθεί, συνεχίστε την ιστορία.]

«Τι πιστεύετε ότι προσπαθούσαν να σας δείξουν οι γιαγιάδες;» ρώτησε η κυρία Αλεξίου.

«Ότι, προφανώς, αεροπλάνο με ένα φτερό δεν πετάει» είπε ο Αλέξανδρος.

«Το ξέραμε ήδη αυτό!», είπε η Αναστασία.

«Πώς αισθανθήκατε όμως, όταν σας ζήτησαν να σκίσετε τα αεροπλανάκια σας;» ρώτησε η κυρία Αλεξίου.

«Ήταν πανεύκολο!», αναφώνησε ο Δημήτρης.

«Εγώ πιέστηκα κάπως...» αποκρίθηκε η Αναστασία.

«Ναι, καλά...» είπαν ταυτόχρονα ο Αλέξανδρος και ο Δημήτρης. Όλοι γέλασαν και κοίταξαν την καθηγήτριά τους.

«Λοιπόν», είπε η κυρία Αλεξίου, «μάθατε τουλάχιστον τρία πράγματα από αυτό το μικρό πείραμα».

Έγραψε λοιπόν στον πίνακα τα εξής:

- Δεν μπορεί κανείς να πετάξει με ένα, μόνο, φτερό.
- Το να σκίσει κανείς ένα φτερό, είναι εύκολο.
- Το να χάσει κανείς ένα φτερό, είναι επώδυνο.

«Όλα αυτά με το αεροπλάνο πολύ ωραία, ε; Αναρωτιέμαι τι άλλο θα σκαρφιστούν οι γιαγιάδες μας» είπε ο Δημήτρης.

«Περίμενε, και θα δεις», απάντησε η καθηγήτρια.

Γράψτε τα τρία σημεία στον πίνακα.

[Για να δώσετε έμφαση στα τρία παραπάνω σημεία, γράψτε τα και εσείς στον πίνακα.]

= 10 λεπτά

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΛΙΣΤΑ

7 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Στην ιστορία με το αεροπλάνο, σας ζητήθηκε να γράψετε τη λέξη «Ελευθερία» σε ένα φτερό του αεροπλάνου που φτιάξατε. Σε αυτό το μάθημα, θα μιλήσουμε για την ελευθερία και θα μάθουμε για ποιο λόγο η ελευθερία, από μόνη της, δεν αρκεί για να πραγματοποιήσουμε τα όνειρά μας για τη ζωή.

Ας προσπαθήσουμε να ορίσουμε την ελευθερία – το είδος της ελευθερίας που έχει ένας ενήλικας. Τι πιστεύετε ότι σημαίνει η 'ώριμη' ελευθερία των ενηλίκων;

Τι σημαίνει η ελευθερία για εσάς;

Ζητήστε από την τάξη να σκεφτεί μια λίστα

[Παραθέτουμε μια λίστα με πιθανές απαντήσεις των μαθητών, την οποία ενδεχομένως να θελήσετε να αξιοποιήσετε, για να διευκολύνετε τη συζήτηση:

- Κανείς δεν μου λέει τι να κάνω.
- Έχω αρκετά χρήματα για να αγοράσω ό,τι θέλω.
- Μπορώ να αγοράσω ένα γρήγορο αυτοκίνητο.
- Δεν χρειάζεται να κάνω καμιά δουλειά στο σπίτι.
- Μπορώ να έχω δικό μου σπίτι, να ζω και να κάνω ό,τι θέλω.
- Δεν χρειάζεται να πηγαίνω σχολείο.

Προσπαθήστε να εμπλέξετε όσους περισσότερους μαθητές μπορείτε.

Αν οι ορισμοί που προτείνουν οι μαθητές δεν μεταφέρουν την ιδέα της προσωπικής ελευθερίας, ρωτήστε:]

Σας αρέσει η ιδέα του να είστε ελεύθεροι;

Με τι θα έμοιαζε η ελευθερία στη δική σας ζωή;

Τι θα θέλατε να είστε ελεύθεροι να κάνετε;

= 17 λεπτά

ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ

8 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Αναλύοντας την ελευθερία

Αναλύστε τις εξισώσεις σας

Ας φτιάξουμε μερικές εξισώσεις που να αντιπροσωπεύουν κάποια είδη προσωπικής ελευθερίας και ας δούμε τι συμβαίνει εάν δεν συνδυάσουμε την ελευθερία μας με τις ευθύνες μας. Θα ήταν σαν να προσπαθούσαμε να πιλοτάρουμε ένα αεροπλάνο με ένα, μόνο, φτερό. Για παράδειγμα:

1. Ασχολούμαι με το κινητό μου + παραμελώ ασκήσεις για το σπίτι = κακοί βαθμοί.
2. Πάω σε πάρτι + ξενυχτώ = κοιμάμαι στην τάξη.
3. Πάω να δω φίλους + λέω ψέματα στους γονείς μου για το πού ήμουν = δεν θα με αφήσουν να πάω ξανά.

[Ζητήστε από τους μαθητές να φτιάξουν περισσότερες εξισώσεις και να τις γράψουν στον πίνακα παρουσιάσεων]

Η ιδέα είναι ότι το σκέλος της εξίσωσης που βρίσκεται πριν από το πρόσημο του συν (+) είναι μια ελευθερία.

Το μέρος ανάμεσα στο συν (+) και το ίσον (=) είναι έλλειψη υπευθυνότητας και το μέρος μετά το ίσον (=) είναι το αποτέλεσμα της ελευθερίας χωρίς την υπευθυνότητα.

[Ο στόχος σας είναι να καθοδηγήσετε τους μαθητές προς την ιδέα ότι ώριμη ελευθερία σημαίνει, το να εξετάζουν τις συνέπειες των πράξεών τους και να κάνουν υπεύθυνες επιλογές. Εάν οι μαθητές προτείνουν άλλους ανεπαρκείς ορισμούς, ζητήστε τους να αναρωτηθούν πώς θα εξελιχθεί η γνώμη που αυτή τη στιγμή έχουν για την ελευθερία, στην

ενήλικη ζωή τους.]

- Η 'ώριμη' ελευθερία συμπεριλαμβάνει τη λήψη υπεύθυνων αποφάσεων. Το να είναι κανείς υπεύθυνος, σημαίνει να σχεδιάζει το μέλλον του και να προσπαθεί να δει πού θα τον οδηγήσουν οι επιλογές του. Εάν η επιλογή που κάνετε θα μπορούσε να σας βλάψει, τη διαμορφώνετε διαφορετικά. Αυτή είναι η 'ώριμη', υπεύθυνη ελευθερία.
- Η υπεύθυνη ελευθερία προϋποθέτει όρια. Η ελευθερία χωρίς όρια, μπορεί να μας κάνει πολύ κακό.
- Η 'ώριμη' ελευθερία συνοδεύεται πάντα από την υπευθυνότητα.
- Η 'ώριμη' ελευθερία σημαίνει ότι έχουμε την ευθύνη να ασκήσουμε την ελευθερία μας με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην βλάψουμε ούτε τους εαυτούς μας, ούτε κάποιον άλλον.

Η 'ανώριμη' ελευθερία στην πραγματικότητα δεν μας απελευθερώνει. Αντίθετα, καταλήγει στο να μας περιορίζει ή να μας αλυσοδένει. Μπορεί να καταλήξει στο να βλάψουμε τον εαυτό μας ή κάποιο άλλο πρόσωπο.

= 25 λεπτά

ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ

8 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να φανεί δύσκολη στους μαθητές, οπότε εστιάστε σε ελευθερίες που είναι πιο συγκεκριμένες και ζητήστε τους να βρουν πολύ συγκεκριμένα όρια που αντικατοπτρίζουν υπεύθυνες αποφάσεις.

Ας γυρίσουμε πίσω στη λίστα με τις διάφορες ιδέες για την ελευθερία. Πρόκειται για ιδέες 'ώριμης' ή 'ανώριμης' ελευθερίας;

Ας αναδιατυπώσουμε τώρα τις ανώριμες ιδέες για την ελευθερία, έτσι ώστε να τις μετατρέψουμε σε ώριμες εκφράσεις ελευθερίας.

Θα χρειαστεί να προσθέσετε περιορισμούς (π.χ., ευθύνες) στην ελευθερία σας, προκειμένου να εκπληρώσετε την επιθυμία σας, χωρίς να επιτρέψετε στην ελευθερία να κάνει κακό σε εσάς ή σε κάποιον άλλον.

Ορίστε ένα παράδειγμα:

Εάν ελευθερία είναι το να μην θέλω να μένω έξω μέχρι αργά και να μην μου λένε πότε να γυρίσω σπίτι, ένα όριο που μπορεί να τεθεί είναι: «Δεν θα αργώ κάθε βράδυ, αλλιώς θα κουραστώ τόσο πολύ που δεν θα παίζω καλά στον αγώνα ποδοσφαίρου την Παρασκευή το βράδυ ή δεν θα τα πηγαίνω καλά στο σχολείο».

Ορίστε ένα ακόμη παράδειγμα:

Εάν ελευθερία είναι το να μην θέλω να μου λένε οι γονείς μου ότι δεν πρέπει να πάρω ουσίες, ένα υγιές όριο θα ήταν: «Ας προσπαθήσω να καταλάβω τον λόγο για τον οποίο οι

= 33 λεπτά

**ΛΙΣΤΑ
ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ**
7 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Τεστ ελέγχου για ώριμες και
ανώριμες ελευθερίες:

Γράψτε **ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ** στον πίνακα
με τη μορφή επικεφαλίδας. Από
κάτω φτιάξτε δύο στήλες με τους
τίτλους «**Ωριμες**» και «**Ανώριμες**»
αντίστοιχα.

Γράψτε στον πίνακα τη λίστα για
τις Ανώριμες ελευθερίες.

Γράψτε στον πίνακα τη λίστα για
τις Ωριμες ελευθερίες.

γονείς μου δεν θέλουν να πάρω ουσίες. Μήπως υπάρχει κάτι
σε αυτές που μπορεί να μου κάνει κακό;».

Η τελευταία μας δραστηριότητα είναι να φτιάξουμε μια
λίστα κριτηρίων και αξιολόγησης του είδους της ελευθερίας,
ώστε να προσδιορίζουμε γρήγορα εάν η ελευθερία αυτή
είναι 'ώριμη' ή 'ανώριμη'.

Θυμηθείτε πως ο στόχος μας είναι να κρατήσουμε μόνο τις
ελευθερίες που δεν βλάπτουν όχι μόνο εμάς, αλλά ούτε και
τους άλλους.

Ας αρχίσουμε με ένα τεστ ελέγχου για τις 'ανώριμες'
ελευθερίες. Ποια πράγματα πρέπει να ελέγξουμε όταν
θέλουμε να καταλάβουμε αν μια ελευθερία είναι 'ανώριμη';

*[Συζητήστε το καθένα από αυτά τα πράγματα για να
σιγουρευτείτε ότι είναι κατάλληλα και ότι συμφωνεί η
πλειοψηφία προτού γράψετε τη λίστα στον πίνακα. Η λίστα
για τις ανώριμες ελευθερίες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει
τα εξής κριτήρια:*

- Φαίνεται εύκολη (δεν απαιτεί πολλή προσπάθεια).
- Φαίνεται πως μπορεί να δώσει γρήγορα αποτελέσματα και πρόσκαιρη ικανοποίηση με απρόβλεπτες συνέπειες.
- Φαίνεται να μην έχει συνέπειες για εμένα.
- Φαντάζει σαν μια συναρπαστική περιπέτεια.
- Την αποδέχομαι χωρίς πολλή σκέψη.

Ας κάνουμε τώρα ένα τεστ ελέγχου για τις ώριμες
ελευθερίες.

Να θυμάστε ότι η 'ώριμη' ελευθερία δεν μας εμποδίζει να
κάνουμε επιλογές. Η 'ώριμη' ελευθερία εμπεριέχει τη λήψη
υπεύθυνων αποφάσεων.

[Η λίστα θα πρέπει να περιέχει τα εξής κριτήρια:

- Δεν θέτει εμένα ή άλλους σε κίνδυνο σωματικής βλάβης.
- Δεν προκαλεί βλάβη σε εμένα ή κάποιον άλλο άνθρωπο.
- Είναι νόμιμη.
- Με βοηθά να εκπληρώσω τα όνειρά μου.
- Δεν δημιουργεί εμπόδια στην εκπλήρωση των ονείρων μου.
- Δεν ζημιώνει τις σχέσεις μου με την οικογένεια και τους φίλους μου.

Ας δούμε αν τα τεστ ελέγχου λειτουργούν.

«Ο Κωστής και μερικοί φίλοι του κάθονται μια ζεστή
καλοκαιρινή μέρα κάτω από ένα δέντρο, προσπαθώντας
να δροσιστούν. Ο Κωστής έχει μια ιδέα. Θα μπορούσαν

να δροσιστούν περισσότερο αν πήγαιναν να κολυπήσουν στο ποτάμι. Υπάρχουν μέρη εκεί όπου μπορείς να βουτήξεις. Λέει λοιπόν ο Κωστής στους υπόλοιπους: «Τι λέτε, πάμε στο ποτάμι;». Κάποιοι απαντούν, «Καλή η ιδέα σου!» και σηκώνονται χωρίς δεύτερη σκέψη. Μερικοί δεν είναι και τόσο σίγουροι, αλλά ο Κωστής τους πιέζει να πάνε.»

Πείτε μου εάν ο Κωστής εφαρμόζει στοιχεία αυθεντικής ελευθερίας (‘ώριμης’) ή ‘απομίμησης’ ελευθερίας (‘ανώριμης’) και αιτιολογήστε την απάντησή σας.

[Ενθαρρύνετε τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν τα τεστ ελέγχου που είναι γραμμένα στον πίνακα.]

Βλέπουμε ότι το παράδειγμα αυτό συγκεντρώνει όλα τα κριτήρια της ‘ανώριμης’ ελευθερίας. Χρησιμοποιήστε το τεστ ελέγχου για την ‘ώριμη’ ελευθερία για να αναδειχθούν τα πιθανά προβλήματα.

- Ξέρουν όλοι να κολυπούν;
- Μήπως υπάρχει περίπτωση να χτυπήσουν το κεφάλι τους σε κάποια πέτρα καθώς θα βουτούν;
- Δεν θα έπρεπε οι γονείς τους, τουλάχιστον, να ξέρουν για τα σχέδιά τους αυτά;

Ορίστε και ένα άλλο παράδειγμα.

«Βγήκατε έξω για χορό με φίλους σας και περάσατε καλά για αρκετές ώρες. Ο φίλος σας ο Γιώργος σας παίρνει παράμερα και σας λέει πως ο Ανέστης κάλεσε -και τους δυο σας- στο σπίτι του. ‘Ωραία θα είναι’, σκέφτεστε μέσα σας. Δεν τον ξέρετε όμως πολύ καλά τον Ανέστη, οπότε ρωτάτε τον Γιώργο: «Τι τύπος είναι; Πες μου κάποια πράγματα γι’ αυτόν. Τον γνωρίζεις αρκετά, ώστε να τον εμπιστευέσαι;»

Στην περίπτωση αυτή, πρόκειται για ‘ώριμη’ ή για ‘ανώριμη’ ελευθερία; Δείτε το τεστ ελέγχου στον πίνακα και κρίνετε.

Επιδεικνύετε όντως ‘ώριμη’ ελευθερία, καθώς δεν συμφωνήσατε να πάτε αμέσως. Ζητήσατε πληροφορίες για το Ανέστη, για να κρίνετε εάν είναι άνθρωπος που μπορείτε να εμπιστευτείτε. Πράξατε υπεύθυνα κάνοντας ερωτήσεις που θα σας οδηγούσαν στη σωστή επιλογή.

Η ‘ώριμη’ ελευθερία, λοιπόν, συμπεριλαμβάνει τη λήψη υπεύθυνων αποφάσεων.

= 40 λεπτά

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΓΡΑΨΙΜΟ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ 7 ΛΕΠΤΑ

Προτού αφήσετε ελεύθερους
τους μαθητές, θυμηθείτε να τους
υπαγορεύσετε τις ερωτήσεις
Γονέα-Διδάσκοντα

Θα τελειώσουμε το μάθημά μας σήμερα γράφοντας μερικά πράγματα στο τετράδιο. Ζωγραφίστε ένα αεροπλανάκι και γράψτε «Ελευθερία» στο ένα φτερό και «Υπευθυνότητα» στο άλλο, καθώς και τη φράση «Πτήση Ονείρων» στο σώμα του αεροπλάνου. Έπειτα γράψτε μια πρόταση που περιγράφει τον ορισμό της «ώριμης» ελευθερίας.

Τέλος, αντιγράψτε στο τετράδιο σας τη λίστα με τους τρόπους που ανιχνεύουμε την 'ανώριμη' ελευθερία.

Την επόμενη φορά, θα δούμε με ποιον τρόπο οι συνήθειες μπορούν να σας απελευθερώσουν, αλλά και με ποιον τρόπο έχουν τη δύναμη να σας εγκλωβίσουν στερώντας σας πολλές από τις δυνατότητές σας.

= 45 λεπτά

ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΟΝΕΑ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

Για συζήτηση με την οικογένεια:

Στο μάθημα αυτό ασχοληθήκαμε με τη σημασία της υπευθυνότητας και της ελευθερίας. Συζητήστε με το έφηβο παιδί σας τις παραπάνω ελευθερίες που θα επιθυμούσε. [Αυτές θα πρέπει να αντισταθμιστούν με επιπρόσθετες ευθύνες. Για παράδειγμα, αν το παιδί σας αναλάβει την ευθύνη να μαγειρεύει το δείπνο μία φορά την εβδομάδα, μπορεί να του δοθεί η ελευθερία να βρίσκεται με τους φίλους του για ένα ακόμη απόγευμα την εβδομάδα.]

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1. Οι συνήθειες είναι το αποτέλεσμα της επανάληψης παρόμοιων επιλογών.
2. Κάποιες προσωπικές συνήθειες μας βοηθούν να πετύχουμε τους στόχους μας και, κάποιες άλλες, μας εμποδίζουν σε αυτό.
3. Έχουμε τη δύναμη να επηρεάσουμε την πορεία της ζωής μας, επιλέγοντας ποιες συνήθειες θα καλλιεργήσουμε και ποιες θα καταργήσουμε.

ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος του μαθήματος οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν:

1. Να αναγνωρίζουν τις συνήθειες που θα μπορούσαν να τους δεσμεύσουν και να τους εμποδίσουν από το να επιτύχουν τους προσωπικούς τους στόχους στη ζωή.
2. Να εντοπίσουν τις συνήθειες που θα τους απελευθερώσουν και θα τους επιτρέψουν να εκπληρώσουν τους προσωπικούς τους στόχους στη ζωή.
3. Να διαλέξουν μία θετική συνήθεια που θα καλλιεργήσουν μέσα στον επόμενο μήνα.

ΥΛΙΚΟ/ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Μέσα στο Κουτί: Ιστορία γιαγιάδων και ένα παλιό πόμολο πόρτας.

- Μια γερή αλυσίδα. Δεν χρειάζεται να είναι μεγάλη. Θα την κρατήσετε ψηλά για να δείξετε στους μαθητές πόσο δύσκολο είναι να σπάσουν μερικές συνήθειες.
- Ένα καρούλι κλωστή.

ΜΑΘΗΜΑ

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

6 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Την προηγούμενη φορά ασχοληθήκαμε με την 'ώριμη' και την 'ανώριμη' ελευθερία. Σήμερα θα δούμε με ποιον τρόπο οι συνήθειες έχουν τη δύναμη είτε να απελευθερώνουν όλες τις δυνατότητές μας είτε να μας δεσμεύουν και να τις περιορίζουν.

[Διαβάστε την ιστορία:]

Η κυρία Αλεξίου πήρε ένα ύφος σαν να έλεγε: «Δεν θα ξεχάσετε εύκολα τη σημερινή μέρα!». Ο Δημήτρης σκούνηξε τον Αλέξανδρο και του έγνεψε να κοιτάξει την Αναστασία. Η δασκάλα μόλις της είχε δώσει το σημερινό αντικείμενο που έβγαλε μέσα από το μυστηριώδες κουτί των γιαγιάδων. Ήταν ένα από εκείνα τα παλιά πόμολα πόρτας.

«Τί κάνει αυτό;» ρώτησε η Αναστασία.

«Ανοίγει πόρτες» χαμογέλασε πονηρά ο Αλέξανδρος.

«Ή τις κλείνει» πρόσθεσε ο Δημήτρης.

Η Αναστασία κοίταξε συνοφρυωμένα τους δύο φίλους της και έπειτα προσήλωσε το βλέμμα στην καθηγήτριά της αποφασισμένη να πάρει μια πιο ξεκάθαρη απάντηση.

«Έχουν απόλυτο δίκιο» της απάντησε η κυρία Αλεξίου.

«Α, ωραία!» είπαν τα αγόρια.

«Οι γιαγιάδες ήθελαν να σας μιλήσω για ένα μυστηριώδες πόμολο – δύο για την ακρίβεια. Γυρίζετε το ένα και βλέπετε μια ζωή απέραντης ευτυχίας και χαράς. Αν όμως γυρίσετε το άλλο – ιδού το πρόβλημα. Αν γυρίσετε το άλλο, καθετί ευχάριστο και χαρούμενο θα τελειώσει!»

«Ο Δημήτρης ανατρίχιασε με τα τελευταία λόγια, ενώ ο Αλέξανδρος έγειρε προς τα μπρος και είπε: «ακούγεται σαν την αρχή μιας ιστορίας!»

«Στη χώρα του μεταμεσονύκτιου ήλιου, μακριά από τις όχθες του πολιτισμού, βρίσκεται ένα υπόγειο τούνελ με ψηλά και αδιαπέραστα πέτρινα τείχη. Δύο πόρτες, χωμένες βαθιά μέσα στην πέτρα, πλάι-πλάι, μία στα αριστερά και μία στα δεξιά, σιωπηλοί γρουροί του μυστηρίου, της ελπίδας και της απόγνωσης.

«Πότε- πότε, ο φύλακας του τούνελ κατεβάζει κάτω, με οχονιά, ταξιδιώτες. Τα λόγια που λέει στους αιχμαλώτους, δεν αβλάζουν ποτέ: «Πίσω από τη μια πόρτα κρύβεται ανείπωτη χαρά, αβλά και ευτυχία πέρα από κάθε φαντασία. Πίσω από την άλλη κρύβεται κάτι πολύ δύσκολο και σκοτεινό. Διάλεξε!»

«Έπειτα, αφήνει τον ταξιδιώτη να επιλέξει. Κάποιοι επιλέγουν γρήγορα τη μια ή την άλλη

πόρτα, χυρνούν το πόμορλο και αντικρίζουν την επιλογή τους. Άλλοι αναβάνηουν την απόφασή τους όσο γίνεται περισσότερο. Στο τέλος όμως, όλοι τους επιλέγουν είτε τη μια είτε την άλλη πόρτα. Και, μα την αλήθεια, τα λόγια του φύλακα του τούνελ, πραγματοποιούνται!

«Πώς, όμως, να διαλέξει κανείς; Είναι καθαρή τύχη ή μήπως και κάτι άλλο; Αφήνεται ο περαστικός στην τύχη του ή μήπως υπάρχει κάτι εκεί τριγύρω που μπορεί να τον βοηθήσει να πάρει την πιο σωστή απόφαση;

Η κυρία Αλεξίου δίπλωσε το χαρτί με την ιστορία και τους κοίταξε έναν-έναν

«Λουπόν; Εσείς τι θα κάνατε σε μια τέτοια περίπτωση;».

«Εγώ θα διάλεγα την πόρτα στα αριστερά» είπε ο Αλέξανδρος, ανασηκώνοντας τους ώμους.

«Εγώ θα προσευχόμουν» απάντησε η Αναστασία.

«Θα κοιτούσα αν κάποια από τις δύο πόρτες έχει σημάδια από αίμα» είπε ο Δημήτρης.

«Το βρήκα!» είπε ο Αλέξανδρος. «Εγώ θα έβαζα το αυτί μου στην πόρτα μήπως ακούσω χαρακτηριστικούς ήχους!».

«Ίσως να μας βοηθούσε κάποια μυρωδιά» πρόσθεσε η Αναστασία.

«Και ποιος λέει ότι οι πόρτες δεν έχουν παράθυρα;» είπε ο Δημήτρης. «Ίσως να μπορούμε να κοιτάξουμε μέσα και να δούμε τι μας περιμένει!»

«Πράγματι» είπε η καθηγήτρια. «Είναι πολλά που δεν αναφέρονται. Ας συνεχίσω καλύτερα».

Η κυρία Αλεξίου ξεδίπλωσε το χαρτί και συνέχισε.

«Άρχα ή γρήγορα, όλοι οι ταξιδιώτες δοκιμαζαν την ίδια έκπληξη. Όταν άνοιγαν την πόρτα, δεν συναντούσαν ούτε κάτι καλό, ούτε κάτι κακό, αφού πέρα από κάθε πόρτα βρισκόταν κάποια άλλη πόρτα και πέρα από εκείνη, κάποια άλλη ακόμη. Έπρεπε να επιλέξουν ανάμεσα στη μια ή την άλλη, πολλές φορές. Κάποιοι διάλεγαν την αριστερή ή τη δεξιά και επέμεναν στην ίδια επιλογή, ώσπου η τελευταία πόρτα να αποκαλύψει αν είχαν κάνει την σωστή επιλογή. Άλλοι πάλι διάλεγαν εναλλάξ, πρώτα τις αριστερές και έπειτα τις δεξιές πόρτες. Όποιον τρόπο και αν επέλεγαν, τελικά ο καθένας τους διάλεγε, είτε την αριστερή, είτε τη δεξιά πόρτα και καθώς άνοιγαν τη μια μετά την άλλη, κάθε φορά φανεωνόταν λίγο περισσότερο από κάτι μυστήριο.»

«Δημήτρη, θα δεις παρακάτω ότι είχες δίκιο» είπε η κυρία Αλεξίου. «Περίπου δηλαδή». Και συνέχισε να διαβάζει την επιστολή:

«Ενώ όντως στις πρώτες πόρτες υπήρχαν κάποια σημάδια, αυτά ήταν θολά και καθόλου αντιληπτά από τους άπειρους που καλούνταν να διαλέξουν. Σταδιακά, όμως, με κάθε νέα πόρτα, τα σημάδια γίνονταν όλο και πιο ξεκάθαρα. Η γλυκιά ευωδιά της ζωής ή η δυσοδία της αποσύνθεσης δυνάμωναν όσο προχωρούσαν παραπέρα και τα επιφωνήματα θαυμασμού ή φόβου γίνονταν πιο ξεκάθαρα. Εδώ ακριβώς ήταν και ο κίνδυνος! Γιατί η οσμή αυτή ήταν σχεδόν αναπαισθητη και η σάλπιγγα του κινδύνου, ή τις ελπίδας, κχούσε απόμακτρα στα αυτιά των περισσότερων περαστικών. Κάθε τους επιλογή ενίσχυε την επόμενη, ώσπου δεν τους έμεναν παρά ελάχιστες επιλογές. Έτσι λοιπόν, η πορεία του καθενός δεν αποφασίστηκε από μια και μόνο

επιλογή, αλλά από μια σειρά επιλογών».

«Και τι βρισκόταν πίσω από τις τελευταίες πόρτες; Φαίνεται πως αυτό που βρισκόταν εκεί, καλό ή κακό, ήταν διαφορετικό για τον καθένα.

Όλοι πάντως λένε πως καμία μεμονωμένη επιλογή δεν είναι καθοριστική, αλλά πως το καλό ή το κακό συσσωρεύονται ή αλληλοεξουδετερώνονται με κάθε επιλογή, ενώ όλοι τους μας διαβεβαιώνουν πως, ο καθένας μας, είναι ένας 'ταξιδιώτης' που κατεβαίνει στο τούνελ των επιλογών».

Η κυρία Αλεξίου δίπλωσε το χαρτί με την ιστορία και κοίταξε έναν-έναν τους μαθητές της. Όλοι τους βρίσκονταν στο ξεκίνημα μιας ζωής γεμάτης από επιλογές. Με ποια κριτήρια θα έπρεπε να κάνουν τις επιλογές τους και που θα τους οδηγούσαν αυτές;

= 6 λεπτά

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

4 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Ζητήστε από τους μαθητές να ανοίξουν τα προσωπικά τους ημερολόγια στο σημείο όπου είχαν γράψει τους στόχους για τη ζωή τους.

Κάποιες απελευθερωτικές συνήθειες που ίσως θελήσετε να αναφέρετε είναι:

Συνήθειες ανάπτυξης δεξιοτήτων

- Εξάσκηση
- Προγραμματισμός
- Υγιεινή διατροφή
- Ξεκούραση

Συνήθειες σκέψης

- Διερώτηση
- Σύγκριση
- Ανάλυση
- Σύνθεση

Όπως ο ταξιδιώτης ήξερε ποιο αποτέλεσμα ήθελε, έτσι και εσείς έχετε ήδη σκεφτεί τι είδους ζωή θέλετε να ζήσετε. Θυμηθείτε ότι έχετε ήδη γράψει τους στόχους σας για τη ζωή στην πρώτη σελίδα των προσωπικών σας ημερολογίων.

Σε αυτό το μάθημα θα επιλέξετε την πρώτη πόρτα ανάμεσα στις πολλές που θα σας οδηγήσουν στην επίτευξη των στόχων σας.

Οι επιμέρους επιλογές που θα κάνετε στη ζωή δεν αποδεικνύονται πάντοτε -και τόσο άμεσα- καλές ή κακές όπως αυτές της ιστορίας των γιαγιάδων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και τέτοιες. Ωστόσο, μια αλυσίδα παρόμοιων επιλογών που μπορεί να μην φαίνονται και πολύ σημαντικές, στο τέλος ενδέχεται να έχουν ευεργετικά ή καταστροφικά αποτελέσματα.

Ουσιαστικά, οι συνήθειες είναι το αποτέλεσμα επαναλαμβανόμενων παρόμοιων επιλογών. Αυτό ισχύει για συνήθειες όπως το βούρτσισμα των δοντιών, τη σωστή διατροφή, την εξάσκηση σε ένα μουσικό όργανο, ακόμη και συνήθειες που αφορούν τη συμπεριφορά μας πχ. ειρωνεία, σαρκασμός κτλ.

Υπάρχουν συνήθειες που είναι απελευθερωτικές. Ίσως να μην το έχετε ξανασκεφτεί, αλλά μήπως μπορείτε να σκεφτείτε μια τέτοια συνήθεια;

[Ενθαρρύνετε τους μαθητές να βρουν παραδείγματα τέτοιων συνηθειών μέχρι να συγκεντρώσετε τρία ή τέσσερα παραδείγματα]

Πόσοι από σας ξέρουν κάποιο μουσικό όργανο (πχ πιάνο) ή έχουν κλίση στον αθλητισμό ή στο χορό;

Εάν κανείς από τους μαθητές σας δεν παίζει πιάνο, ρωτήστε τους για την κιθάρα, τον χορό, τα εικαστικά ή τον αθλητισμό, και εστιάστε σε αυτό.

[Ζητήστε από όσους έχουν μια συγκεκριμένη επιδεξιότητα να σηκώσουν το χέρι τους.]

Μήπως στην αρχή η εξάσκηση σάς φαινόταν βαρετή;

[Το πιθανότερο είναι πως ο μικρός σας μουσικός ή αθλητής ή χορευτής θα θυμηθεί την αγγαρεία και την ανία εκείνων των πρώτων ημερών. Ρωτήστε:]

Πότε έγινε ευχάριστο το πιάνο/ ο χορός/ το άθλημα αυτό για σένα; Πόσα χρόνια χρειάστηκε να επιμείνεις προτού να αρχίσεις να βλέπεις το αποτέλεσμα;

[Περιμένετε τις απαντήσεις των παιδιών]

Ένας επιδέξιος μουσικός (ή αθλητής ή τεχνίτης ή ζωγράφος) δεσμεύεται για ένα διάστημα να εξασκείται επί ώρες ώστε να αναπτύξει συγκεκριμένες δεξιότητες. Κάποια στιγμή όμως, απελευθερώνεται και εξασκεί τη δεξιότητά του αυτή χωρίς κόπο και με πολλή χαρά.

= 10 λεπτά

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΗ 8 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Οι συνήθειες, ωστόσο, μπορούν και να μας περιορίσουν:

[Θυμηθείτε μαζί με τους μαθητές:]

Θυμάστε τη λίστα που φτιάξαμε ομαδικά στο Μάθημα 2; Κάποια από τα εμπόδια που είχατε αναφέρει σε εκείνο το μάθημα ήταν, ουσιαστικά, συνήθειες. Πείτε μου κάποιες αρνητικές συνήθειες που εμποδίζουν τους ανθρώπους να επιτύχουν τους στόχους τους.

[Γράψτε τις απαντήσεις που αναφέρουν οι μαθητές στον πίνακα. Οι μαθητές σας είναι πιθανό να φτιάξουν μια λίστα που θα μοιάζει κάπως με αυτή που θα δούμε παρακάτω.

Κατά πάσα πιθανότητα θα βρουν περισσότερες από αυτές τις τέσσερις συνήθειες, φροντίστε όμως η λίστα που θα δημιουργηθεί στην τάξη να περιέχει τουλάχιστον αυτές τις τέσσερις συνήθειες:

- Αναβάλλουμε συνεχώς κάτι
- Λέμε ψέματα
- Ξυπνάμε πολύ αργά το πρωί
- Μένουμε ξύπνιοι μέχρι πολύ αργά τη νύχτα.

[Ρωτήστε τώρα τους μαθητές:]

Ποιες δικαιολογίες έχουν οι άνθρωποι για τις κακές τους

Κάποιες άλλες περιοριστικές συνήθειες που ίσως θελήσετε να αναφέρετε:

- Περιμένουμε από τους άλλους να επιζητήσουν την παρέα και την φιλία μας.
- Παραμελούμε την

- προσωπική μας υγιεινή
- Κάνουμε μόνο ό,τι θέλουμε εκείνη τη στιγμή
 - Κοροϊδεύουμε τους ανθρώπους με τους οποίους διαφωνούμε

= 18 λεπτά

συνήθειες;

[Για να τους βοηθήσετε να ξεκινήσουν, προτείνετε εσείς μία ή δύο, όπως οι παρακάτω:]

- Όταν αναβάλλουν συνεχώς κάτι: «Εργάζομαι καλύτερα υπό πίεση».
- Όταν μένουν ξύπνιοι μέχρι αργά τη νύχτα: «Δεν νυστάζω ακόμη».

ΕΠΙΔΕΙΞΗ

5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Εάν έχετε αρκετά καρούλια κλωστή, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτή τη δραστηριότητα σε μικρές ομάδες, μοιράζοντας σε κάθε ομάδα ένα καρούλι. Με τον τρόπο αυτό μπορείτε να δώσετε την ευκαιρία σε κάθε μαθητή να βιώσει τη δύναμη των επαναλαμβανόμενων συνηθειών.

[Για να δείξετε τη δύναμη των συνηθειών, ζητήστε από το πιο μεγαλόσωμο και δυνατό αγόρι στην τάξη να σταθεί μπροστά στην υπόλοιπη τάξη με τα χέρια του κολλητά στο σώμα. Τυλίξτε μια μονή κλωστή γύρω από τα χέρια του (ακριβώς πάνω από τους αγκώνες), και δέστε την κόμπο. Πείτε του:]

Σπάσε τώρα την κλωστή απομακρύνοντας τα χέρια σου από το σώμα.

[Θα το κάνει εύκολα. Στη συνέχεια τυλίξτε την κλωστή τρεις φορές γύρω από τα χέρια του, δέστε την και ζητήστε του να τη σπάσει. Μάλλον θα καταφέρει και πάλι να τη σπάσει, αλλά με λίγη περισσότερη προσπάθεια.

[Διακόψτε την επίδειξη για να δώσετε την εξής οδηγία:]

Οι έρευνες έχουν δείξει ότι πολλές από τις κοινές συνήθειες εγκαθίστανται μέσα σε τρεις εβδομάδες. Αν κάνετε το ίδιο πράγμα για 21 συνεχόμενες μέρες, θα έχετε εγκαταστήσει μια αρκετά ισχυρή συνήθεια. Μερικά παραδείγματα:

- Το να σηκώνεστε κάθε πρωί την ίδια ώρα.
- Το να φέρνετε το τετράδιο σας κάθε μέρα μαζί σας στο σχολείο.

[Τώρα τυλίξτε την κλωστή γύρω από τα χέρια του αγοριού 21 φορές και ζητήστε από την τάξη να μετρά φωναχτά τις φορές που η κλωστή τυλίγεται γύρω από το αγόρι. Φροντίστε ώστε οι κλωστές να αλληλοεπικαλύπτονται για να δημιουργηθεί ένα δυνατό σχοινί.

Όταν θα έχετε τυλίξει την κλωστή και θα την έχετε δέσει, ζητήστε από το παιδί να απομακρύνει τα χέρια από το σώμα του για να σπάσει την κλωστή. Είναι πολύ πιθανό ότι δεν θα καταφέρει να την σπάσει. Ακόμη και αν τα καταφέρει, θα πρέπει να προσπαθήσει πάρα πολύ.]

=23 λεπτά

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ
7 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[Δείξτε το καρούλι κλωστή στους μαθητές λέγοντας:]

Μπορείτε να επιλέξετε το μέλλον σας επιλέγοντας ποιες συνήθειες θα καλλιεργήσετε και ποιες θα αποβάλετε. Διακρίναμε συνήθειες που θέτουν εμπόδια και είδαμε επίσης πόσο ισχυρές μπορούν να είναι κάποιες από αυτές τις συνήθειες. Κάποιοι νέοι περιορίζονται από συνήθειες όπως είναι αυτές που βλέπετε:

[Δείξτε τη λίστα των αρνητικών συνηθειών.]

Με το να δικαιολογούν τις κακές τους συνήθειες, αντί να προσπαθήσουν να τις αλλάξουν, αυτοί οι νέοι έχουν ήδη επιλέξει το μέλλον τους. Ποιες είναι οι επαγγελματικές σταδιοδρομίες και ποιες οι προοπτικές στις οποίες δεν έχει πρόσβαση κάποιος που περιορίζεται από τις κακές συνήθειες που συζητήσαμε πιο πάνω;

Ενδεικτικές απαντήσεις των μαθητών

(Μη διαθέσιμες προοπτικές):

- Αεροπόρος
- Υψηλόβαθμο στέλεχος επιχείρησης
- Αθλητής διεθνούς φήμης
- Επιτυχημένος επιχειρηματίας
- Καθηγητής πανεπιστημίου

Στο πάνω μέρος του πίνακα γράψτε:

«Μη διαθέσιμες προοπτικές»

Γράψτε σε λίστα τις απαντήσεις ενόσω οι μαθητές βρίσκουν ιδέες.

=30 λεπτά

ΛΙΣΤΑ ΘΕΤΙΚΩΝ
ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ
8 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[Τέλος, επιλέξτε από τη λίστα το επάγγελμα που νομίζετε ότι θα είναι πιο ενδιαφέρον για την τάξη σας. Ρωτήστε:]

Ποιες καλές συνήθειες είναι σημαντικές για να γίνετε επιτυχημένοι σε αυτόν τον τομέα εργασίας;

Θα μπορούσατε ενδεχομένως να σκεφτείτε άλλες παρόμοιες λίστες θετικών συνηθειών που μπορούν να ισχύσουν για πολλούς τομείς εργασίας και έτσι δεν έχει σημασία ποιον τομέα θα έχει επιλέξει η τάξη.

[Θυμίστε στους μαθητές πως οι θετικές συνήθειες μοιάζουν με τις αρνητικές, γιατί -όπως και η κλωστή που προηγουμένως τυλίχθηκε γύρω από τα χέρια του αγοριού- έτσι και αυτές είναι δύσκολο να ξεριζωθούν. Οι άνθρωποι που πετυχαίνουν στη ζωή τους είναι δεσμευμένοι από τις θετικές τους συνήθειες, στον ίδιο βαθμό που αυτοί που αποτυγχάνουν είναι δεσμευμένοι από τις αρνητικές τους συνήθειες

Το μόνο που αλλάζει, είναι το αποτέλεσμα.

Εφόσον σας το επιτρέπει ο χρόνος, ρωτήστε τους μαθητές αν γνωρίζουν κάποιο άτομο -ίσως ένα συγγενή ή φίλο της

οικογένειας– που να έχει κατακτήσει την επαγγελματική επιτυχία καλλιεργώντας καλές συνήθειες. Ζητήστε τους να αναφέρουν στην τάξη τις θετικές συνήθειες του συγκεκριμένου ατόμου.

=38 λεπτά

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΥΝΗΘΕΙΩΝ 7 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[α. Ζητήστε από τους μαθητές να εξετάσουν τη λίστα με τις θετικές συνήθειες που έχετε γράψει στον πίνακα και
β. Να ανατρέξουν στη λίστα με τους στόχους ζωής που κατέγραψαν νωρίτερα στα προσωπικά τους ημερολόγια.
γ. Έπειτα ζητήστε τους να επιλέξουν μία από αυτές τις συνήθειες που θα ήθελαν να καλλιεργήσουν στις επόμενες 21 ημέρες –συνήθεια που θα τους επιτρέψει να επιτύχουν το στόχο της ζωής τους– και να την γράψουν στο τετράδιο. Τέλος, ζητήστε τους να γράψουν στο τετράδιο την απάντηση στην εξής ερώτηση:]

- Πώς ακριβώς μπορώ να αλλάξω το καθημερινό μου πρόγραμμα μέσα στις επόμενες 21 μέρες, ώστε να καλλιεργήσω αυτήν τη θετική συνήθεια;

[Πείτε τους ότι τρεις εβδομάδες αργότερα θα τους ζητήσετε να αναφέρουν τα αποτελέσματα που σημείωσαν στην προσπάθεια καλλιέργειας της συνήθειας που επέλεξαν.]

- Σε αυτό το μάθημα, μιλήσαμε για θετικές και αρνητικές συνήθειες που αναπτύσσονται επαναλαμβάνοντας ορισμένες πρακτικές μέσα σε ένα ορισμένο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, υπάρχουν κάποια πράγματα που κάνουμε, που μπορούν να μας βλάψουν πολύ πιο γρήγορα. Θα ασχοληθούμε με μερικά από αυτά στην επόμενη ενότητα.
- Κάποιες από αυτές τις συνήθειες (π.χ. η χρήση ουσιών) μπορούν να μας εγκλωβίσουν, ακόμη και στο αρχικό τους στάδιο. Πρόκειται για «συνήθειες» που μοιάζουν περισσότερο με μια αλυσίδα παρά με μια κλωστή.

Ποιος εθελοντής θα επαναλάβει το προηγούμενο πείραμα με αυτήν την αλυσίδα;

[Δείξτε την αλυσίδα, κρατώντας την ψηλά. Είναι πολύ

Προτού απελευθερώσετε τους μαθητές, θυμηθείτε να τους υπαγορεύσετε τις ερωτήσεις Γονέα-Διδάσκοντα.

σημαντικό να υπενθυμίσετε στους μαθητές ότι στο επόμενο μάθημα θα πρέπει να φέρουν μαζί τους το προσωπικό τους ημερολόγιο.]

Σήμερα είδαμε ότι οι συνήθειές μας μπορούν είτε να γίνουν δεσμά που θα μας αποδυναμώσουν, είτε να αποτελέσουν πηγή δύναμης και ελευθερίας. Την επόμενη φορά θα δούμε και κάτι άλλο που μπορεί να έχει μεγάλη επιρροή στο εάν θα πραγματοποιήσουμε ή όχι τα όνειρά μας: θα εξετάσουμε τη δύναμη της κοινότητας.

 = 45 λεπτά

ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΟΝΕΑ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

Για συζήτηση με την οικογένεια:

1. Μιλήστε στο έφηβο παιδί σας για συνήθειες για τις οποίες προσπαθήσατε πολύ να καθιερώσετε, καθώς και για συνήθειες που καταφέρατε να ξεριζώσετε ύστερα από μεγάλη προσπάθεια.
2. Ποια θετική συνήθεια επέλεξε να καλλιεργήσει το παιδί σας στο διάστημα των επόμενων τριών εβδομάδων; Ρωτήστε πώς μπορείτε να το βοηθήσετε στην προσπάθειά του αυτή.

	ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΟΙ ΜΑΖΙ: ΜΙΑ ΙΔΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ	ΜΑΘΗΜΑ 5
---	--	---------------------

	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ	
---	--------------------------------	---

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

1. Μια πραγματική μαθησιακή κοινότητα προϋποθέτει τη σωστή αντίληψη της ανεξαρτησίας.
2. Οι μαθητές και οι διδάσκοντες αποκομίζουν οφέλη από μια κοινότητα της οποίας τα μέλη δείχνουν αμοιβαίο σεβασμό.

ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος του μαθήματος οι μαθητές θα πρέπει να μπορούν:

1. Να έχουν την εμπειρία δομημένων συζητήσεων σε μικρές ομάδες και να συνεισφέρουν στην περιγραφή μιας ιδανικής μαθησιακής κοινότητας.
2. Να αρχίσουν να κατανοούν με ποιον τρόπο μπορούν να συμβάλουν στον προσδιορισμό των ευθυνών για μια ιδανική κοινότητα μάθησης.

ΥΛΙΚΟ/ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Δεν υπάρχει Επιστολή από τις γιαγιάδες στο μάθημα αυτό.

1. Διαβάστε στη γενική εισαγωγή για τον διδάσκοντα την υποενοότητα όπου εξηγείται η έννοια της ανάπτυξης μιας πραγματικής μαθησιακής κοινότητας.
2. Χρειάζεστε ένα φύλλο χαρτί στο οποίο, καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος, θα καταγράφονται τα στοιχεία της ιδανικής μαθησιακής κοινότητας.
3. Πριν από το μάθημα γράψτε στον πίνακα το εξής: «Ένας από τους στόχους μου φέτος είναι να δημιουργήσω ένα μέρος όπου...» και καλύψτε το με κάτι, προσωρινά, ώστε να το αποκαλύψετε αργότερα, κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
 - ...ο καθένας σας θα είναι ασφαλής να είναι ο εαυτός του από τη στιγμή που θα περάσει αυτήν την πόρτα.
 - ...ο καθένας σας θα μπορεί να εκφράζει την άποψή του χωρίς να φοβάται ότι θα τον κάνουν να νιώσει ντροπή ή αμηχανία.
 - ...οι ατομικές διαφορές θα είναι σεβαστές και πολύτιμες.
 - ...οι αντιπαραθέσεις θα λύνονται με σεβασμό και κατανόηση.

- ...θα ενθαρρύνεται η αυτοδιερεύνηση.
- ...όλοι θα ακούνε ο ένας τον άλλον προσεκτικά και οι ανάγκες του καθενός θα αντιμετωπίζονται με αληθινό σεβασμό και κατανόηση.
- ...θα προάγεται το πνεύμα της συνεργασίας και όχι αυτό του ανταγωνισμού.
- ... θα επικρατούν η ειρήνη και η αλληλοκατανόηση.

	<h2>ΜΑΘΗΜΑ</h2>	
---	-----------------	---

	<h2>ΑΦΕΤΗΡΙΑ</h2>	
---	-------------------	---

	ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1 ΛΕΠΤΟ ΠΕΡΙΠΟΥ	Μέχρι τώρα εξερευνήσαμε πράγματα τα οποία μπορούν να μας βοηθήσουν να εκπληρώσουμε τα όνειρά μας, καθώς και αυτά που μπορούν να μας εμποδίσουν. Σήμερα θα ήθελα να ασχοληθούμε με κάτι που θα μας βοηθήσει σημαντικά στην υλοποίηση των ονείρων μας – τη δύναμη μιας ιδανικής κοινότητας μάθησης. Θα διερευνήσουμε λοιπόν τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας κοινότητας.
---	------------------------------------	--

	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΝΟΝΕΣ 9 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ	<p><i>[Χωρίστε την τάξη σε μικρές ομάδες: τέσσερα άτομα στην καθεμία.]</i></p> <p>Όπως σίγουρα έχετε ήδη παρατηρήσει, φέτος θα δουλέψουμε αρκετά σε μεγάλες και μικρές ομάδες. Για τα επόμενα λεπτά θα ήθελα από εσάς να συζητήσετε, σε μικρές ομάδες, σχετικά με τους κανόνες που θα πρέπει να υιοθετήσει μια μικρή ομάδα μαθητών, ώστε να γίνεται μια αξιοπρεπής και ουσιαστική συζήτηση μέσα στην τάξη. Πώς, λοιπόν, θα πρέπει να διεξάγεται μια ομαδική συζήτηση; Θα περνάω να ακούω τις συζητήσεις σας, και έπειτα θα έχετε την ευκαιρία να μοιραστείτε με την υπόλοιπη τάξη αυτά που συζητήσατε.</p> <p><i>[Φροντίστε ώστε κάθε μαθητής να έχει την ευκαιρία να συμβάλει στη συζήτηση, και μην ξεχνάτε να επιδοκιμάζετε τις απαντήσεις που περιέχουν ιδέες όπως «Σεβόμαστε ο ένας τον άλλο ακούγοντας ευγενικά» κ.ο.κ.]</i></p>
---	--	---

 = 10 λεπτά

	ΣΥΖΗΤΗΣΗ	Θα ήθελα να μου δείξετε ότι προσέχατε μέχρι τώρα,
---	-----------------	---

ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Καθώς θα αναφέρετε αυτούς τους ρόλους, γράφετέ τους στον πίνακα, έτσι ώστε οι μαθητές να κάνουν γρήγορα την επιλογή τους:

- Συντονιστής
- Καταγραφέας
- Τηρητής χρόνου
- Εκπρόσωπος

Γυρίστε από ομάδα σε ομάδα, διευκολύνοντας τη συζήτηση. Φροντίστε να αναγνωρίζετε την προσπάθεια και να ενθαρρύνετε τις απαντήσεις των μαθητών με φράσεις όπως, «Βλέπω ότι το σκέφτεστε, μπράβο, συνεχίστε έτσι!».

Ξεκινώντας μια συζήτηση σχετικά με το τι θα επιθυμούσατε να υπάρχει σε μια ιδανική τάξη – όχι μόνο τους πόρους και τα μέσα που θα θέλατε, αλλά και τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να μάθουμε, όλοι μαζί, σε μια ιδανική κοινότητα μάθησης.

Πριν όμως ξεκινήσουμε, σας παρακαλώ να ορίσετε ένα μαθητή σε κάθε ομάδα ο οποίος:

1. Θα συντονίζει τη συζήτηση
2. Θα καταγράφει
3. Θα κρατά χρόνο
4. Θα παρουσιάσει τις ιδέες σας στην υπόλοιπη τάξη.

[Έπειτα από περίπου 30 δευτερόλεπτα, ζητήστε από την ομάδα να αρχίσει να συζητά για την ιδανική τάξη.]

= 20 λεπτά

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΝΑΤΡΟΦΟ- ΔΟΤΗΣΗ

5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Ζητήστε από την κάθε ομάδα να συμβάλει σε κάτι και να διευκολύνει τη συζήτηση με την ομάδα ολόκληρης της τάξης. Μην παραλείπετε να αναγνωρίζετε και να επιδοκιμάζετε τις απαντήσεις των μαθητών με ποικίλες ενθαρρυντικές φράσεις όπως, «Πολύ ωραία!»

[Όταν δείτε πως οι μαθητές είναι έτοιμοι, πείτε στις ομάδες:]

Καθώς περνούσα από τις ομάδες σας, άκουσα αυτά που λέγατε για την ιδανική τάξη. Θα ήθελα τώρα οι εκπρόσωποι της κάθε ομάδας να μεταφέρουν σε όλους μας μία μόνο από τις ιδέες που συζητήθηκαν. Όταν όλοι σας θα έχετε μοιραστεί από μια ιδέα, θα σας δώσω την ευκαιρία να αναφέρετε και τις άλλες ιδέες σας.

[Ζητήστε από τους εκπροσώπους της κάθε ομάδας να αναφέρουν, ένας-ένας, μία ιδέα που συζητήθηκε στην ομάδα τους. Έπειτα, ρωτήστε αν υπήρχαν και άλλες ιδέες που συζητήθηκαν και δεν αναφέρθηκαν. Καθώς οι εκπρόσωποι αναφέρουν τις ιδέες των ομάδων, εσείς τις γράφετε στον πίνακα.]

= 25 λεπτά

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΙΣΤΑ 10 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Ο διδάσκων αποκαλύπτει τη λίστα που έγραψε στον πίνακα και διαβάζει όλα τα σημεία της στους μαθητές.

Συνδυασμός Ιδεών

Ζητήστε από όλους τους μαθητές να συμβάλουν και διευκολύνετε τη συζήτηση σε ολόκληρη την ομάδα. Θυμηθείτε να αναγνωρίζετε και να επιδοκιμάζετε τις απαντήσεις των μαθητών με ποικίλες ενθαρρυντικές εκφράσεις όπως, «Μπράβο, ακριβώς έτσι!» ή «Πολύ συνετή απάντηση!»

Συζητήσατε κάποιες δημιουργικές ιδέες. Μερικές ήταν παρόμοιες με αυτές που σκέφτηκα και εγώ – κάποιες άλλες όμως ήταν διαφορετικές και μπορεί να μην εξυπηρετούν καλά τον σκοπό της δραστηριότητας.

Ένας από τους στόχους μου φέτος είναι να δημιουργήσουμε μια ιδιαίτερη κοινότητα στην τάξη μας, όπου:

- Ο καθένας από εμάς θα νιώθει ασφαλής να είναι ο εαυτός του από τη στιγμή που θα ανοίγει αυτήν την πόρτα.
- Ο καθένας από εμάς θα μπορεί να εκφράζει την άποψή του χωρίς να φοβάται ότι θα τον κάνουν να νιώσει ντροπή ή αμηχανία.
- Οι ατομικές διαφορές θα είναι σεβαστές και πολύτιμες.
- Οι αντιπαραθέσεις θα λύνονται με σεβασμό και κατανόηση.
- Θα ενθαρρύνεται η αυτοδιερεύνηση.
- Θα ακούμε όλοι ο ένας τον άλλον προσεκτικά και οι ανάγκες του καθενός θα αντιμετωπίζονται με γνήσιο σεβασμό και κατανόηση.
- Θα ενθαρρύνεται περισσότερο το πνεύμα της συνεργασίας παρά εκείνο του ανταγωνισμού.
- Όλοι μας θα προσπαθήσουμε να κάνουμε την τάξη μας ένα μέρος όπου θα επικρατούν η ειρήνη και η κατανόηση.

Μην ξεχνάτε πώς, θα πρέπει να δείχνουμε ευαισθησία, σεβασμό και κατανόηση ο ένας προς τον άλλον, αφού οι επιστολές μπορεί να περιέχουν κάποια πράγματα ή να σχετίζονται με περιστάσεις στις οποίες ίσως να βρίσκονται ορισμένοι από εμάς.

Ας δούμε μήπως μπορέσουμε να συνδυάσουμε μερικές από τις δικές σας με τις δικές μου ιδέες. Ποιες ιδέες από αυτές που αναφέρατε είναι ίδιες με τις δικές μου, αν και διαφορετικά διατυπωμένες; Τι θα πρέπει να περιέχει αυτή η κοινή λίστα και τι θα πρέπει να απορριφθεί ως μη ρεαλιστικό;

[Σταθείτε δίπλα στη λίστα που περιέχει τα χαρακτηριστικά μιας ιδανικής μαθησιακής κοινότητας και, δείχνοντας την, ρωτήστε το εξής:]

Τι θα χρειαστεί για να πετύχουμε αυτούς τους στόχους στην τάξη μας; Τι θα χρειαστεί να κάνετε όλοι σας για να λειτουργήσει η τάξη μας με τους τρόπους τους οποίους παραθέσαμε;

[Όσο θα γράφετε τις απαντήσεις των μαθητών στον πίνακα, ζητήστε από έναν μαθητή να τις γράψει και αυτός σε ένα ξεχωριστό φύλλο χαρτί.]

Πιθανές αποδεκτές απαντήσεις:

- Να συμπεριφερόμαστε ο ένας στον άλλον ισότιμα.
- Να δείχνουμε καλοσύνη σε όλους.
- Να μην κρίνουμε ποτέ κανέναν.
- Να επιτρέπουμε στους άλλους να είναι ο εαυτός τους.
- Να βοηθούμε τους άλλους, έτσι ώστε να αισθάνονται ασφαλείς και άνετοι.
- Να επιτρέπουμε στους άλλους να είναι διαφορετικοί.
- Να μη γελούμε ποτέ με κάποιον, εάν ξέρουμε ότι θα πληγωθεί.
- Να επιτρέπουμε στους άλλους να κάνουν λάθη χωρίς να αισθάνονται αποτυχημένοι.
- Να ενθαρρύνουμε τους άλλους.
- Να σεβόμαστε τις πεποιθήσεις και τις απόψεις των άλλων.
- Να βοηθούμε τους άλλους στα προβλήματά τους.
- Να τους συμπεριλαμβάνουμε όλους.
- Να ακούμε του πάντες με σεβασμό.
- Να μην ταπεινώνουμε ποτέ κανέναν.
- Να σεβόμαστε την ιδιωτικότητα των άλλων.
- Να ζητάμε συγγνώμη εάν έχουμε προσβάλει κάποιον.

 = 35 λεπτά

ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΓΙΑ ΚΑΝΟΝΕΣ

5 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

Σας ευχαριστώ όλους για τη συμβολή σας στην προσπάθεια να δημιουργήσουμε αυτή τη λίστα. Τώρα θα ψηφίσουμε τα στοιχεία της λίστας που θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να αποτελέσουν οι 10 πιο σημαντικοί κανόνες για τη διεξαγωγή των μαθημάτων, ώστε η τάξη μας να γίνει μια ιδανική μαθησιακή κοινότητα. Μπορεί να είναι όλα όσα αναφέρονται στη λίστα, αλλά δεν είναι και απαραίτητο.

[Αφού οι μαθητές επιλέξουν τα στοιχεία από τη λίστα, ρωτήστε τους:]

Πώς θα πρέπει να αντιδράσουμε όταν κάποιος δεν ακολουθήσει κάποιον κανόνα;

 = 40 λεπτά

ΔΗΛΩΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

3 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[Δώστε χρόνο στους μαθητές να απαντήσουν και πείτε:]

Πρέπει να αποτελούμε ένα καλό παράδειγμα για αυτούς και να τηρούμε τους κανόνες, ακόμη κι αν οι ίδιοι δεν το κάνουν.

Ως καθηγητής/καθηγήτριά σας, υπόσχομαι στον εαυτό μου -και σε καθέναν από εσάς- ότι θα προσπαθήσω να είμαι ένα καλό πρότυπο και να διατηρήσω μέσα στην τάξη ένα περιβάλλον βασισμένο στους στόχους που έγραψα στον πίνακα. Για να επισημοποιήσω αυτή τη δέσμευση, θα υπογράψω στο ειδικό φύλλο χαρτί που περιέχει τους κανόνες που αναπτύξαμε μαζί.

Τώρα είναι η σειρά του καθενός σας να βάλει την υπογραφή του στο ίδιο χαρτί, με την οποία θα επισημοποιήσει την υπόσχεσή του να προσπαθήσει να είναι ένα, γεμάτο σεβασμό και κατανόηση, μέλος μιας ιδανικής κοινότητας μάθησης.

= 43 λεπτά

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

2 ΛΕΠΤΑ ΠΕΡΙΠΟΥ

[Ο διδάσκων διευκολύνει την υπογραφή της συμφωνίας και λέει στους μαθητές:]

Η συμφωνία αυτή θα τοιχοκολληθεί στην αίθουσά μας ως ορατή απόδειξη της μεταξύ μας συμφωνίας, αλλά και για να μας υπενθυμίζει τη δέσμευση που αναλάβαμε προς τους εαυτούς μας και τους συμμαθητές μας.

Προτού απελευθερώστε τους μαθητές, θυμηθείτε να τους υπαγορεύσετε τις ερωτήσεις Γονέα-Διδάσκοντα.

= 45 λεπτά

ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΟΝΕΑ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

Για συζήτηση με την οικογένεια:

Από τους κανόνες που συμφωνήθηκαν στην τάξη, επιλέξτε να συζητήσετε με το έφηβο παιδί σας εκείνους που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία για εσάς και έπειτα συζητήστε και για το ποιοι από αυτούς τους κανόνες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν και στην οικογένειά σας.

